

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 2-వ తేది బుధవారము
మధిరోజు వామనంజయము, ఫాల్గునమాస బహుళ త్రయోదశి ౧౩.

No. 2
సంచిక ౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష తీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవంతిది

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గను తగ్గించును ద రదనుతొలగించును.

ఈమందును దుద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ జాడుచున్నారు.

చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింటి మండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెటివీధి మదరాసు.

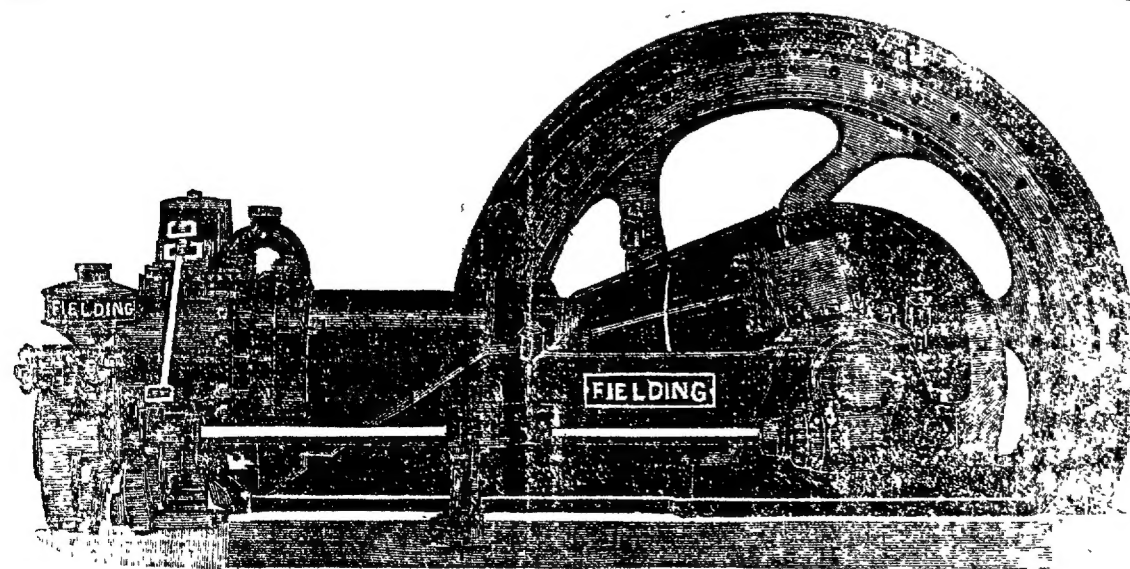

తొట్టిస్నానము చేయు తొట్టు, పీపాలు

లూ, యస్, కుయిసీగారి కాస్త్రప్రకారం 80 గాలనుల నీళ్లు పట్టునట్లు చేయబడిన తొట్టి 1-కి ఫీరు రు 5 0-0 తొట్టి
1-కి అద్దామ్మనుండుగా రు 2-0-0 లు పంపించవలెను. రయిలుప్రేమను పోట్లు విలాసము వివరముగా వ్రాయవలెను. మావద్ద
యింకా నీళ్లకు కల్లుకు సారాయికి వుపయోగించు 20 గాలనులు మొదలుకొని 60 గాలనులవరకు పట్టునట్టి అన్ని వైజులపీపాలు
ప్రస్తుతా సిద్ధముగాయున్నవి. వైజులకు ధరలకు యీక్రిందవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

రాంజీదాసు, 82 చైనాబజార్ రోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన ఫిల్డింగు శెమిడిశల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము వున్నస్వల్పధరలకే అమృతబడు
చున్నవి. అన్నిసంఖ్యలు స్థానంలో సిద్ధముగానున్నవి. యి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేసిన
లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరస
మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

586

సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో,

12, తంబుళెటివీధి, మదరాసు

వెల్లింగుటన్ సినిమా

12 ౪-24 శనివారము నుండి 4-4-24 తేది శుక్రవారము వరకు
కా. 5-15 గం॥ (వతిరోజు) రెండుప్రకరణములు. రాత్రి 9-30
3వ, ఆదివారములందు 5-15 గంటలకుకూడ
యూనివర్సల్ స్టూడియో లో.

ది ఫాన్త మ్ ఫార్మాన్

విల్లియం డెస్మోండు అను ఆయన భయంకరమైన పోరా
టము, 5 రోజుల వరకు గొప్ప గొప్ప అతిద్వంద్వములు.
5, 6, 7, 8 ఉపాధులు రెండవవారము; 8 భాగములు;
యూనివర్సల్ ఇంటర్ వాడుకలో మూడుకూడ చూపుదును.

జాతకరత్నము

జ్యోతిషము ప్రకటింపబడిన జేమున్నగునవి లేకుండు
తీర ఫలితములను క్యాల్క్యులేషన్ వీధిగతులలో సహజమున
తీరముల వైపున జ్యోతిషముని సహాయము ఆకర్షణలేయ
వలెనట్లు తాము వ్రాసికొనిగలము. ధనము, సంపాదము, ఆయు
రారోగ్యములు మొన్నగు జ్యోతిషభాగము తో మీ మీ జాత
కమును మీరే వ్రాసికొనవలెను. ఇది ముఖ్యజ్యోతిషము
పీఠికల 2-0-0, నలుగురు వారికిని ముఖ్యమైనది
పంపబడును.

గ్రేటు యిండియన్ జ్యోతిషాలయము.

4వ వార్డు, కాలిక్టు, బెల్లూ.

రత్న ప్రసవ లేవ్యుల

కుక్కలముండు రిప్పర్ లిగ్గి చుండు పీసా రిసోగ్లెట్టులను
కొనికొనినది. కుక్క మేహమువల్ల కచ్చివచ్చును. యీ రిసోగ్లెట్టు
మూడూ యీయందున్నది. ఇది జ్యోతిషములను విశేషరీతి
యందు చూపించును. శ్రీ ౪ ౪-౪-౪.

శ్రీ గోపాల్

విజయవాడ వై.కె. రిగ్గిలెట్టు అంబేద్కర్ రోడ్డున దిను.
5 రు. 1-8-0 లు.

పట్టాభిరామబైద్యశాల

రాయవరం- గోదావరిజిల్లా.

అంజనంశివో, బొంబాయి . మదరాసు.

వక్రికా స్వాతంత్ర్య నిరోధము

అధ్యక్ష పదవికి గల ప్రతిష్ఠ

మదరాసు శాసనసభ యందు చర్చ

యతిరాజులు నాయకుగారు నిన్నటిదినము శాసనసభయందు ఉపపాదించిన ఈక్రింది తీర్మానము వై జరిగినచర్చను నేడు సంపూర్ణముగ ప్రకటించుచున్నాము.

తీర్మానము: ఈ శాసనసభాధ్యక్షుని నిష్పత్తి పాత నిర్ణయమును ఆక్షేపించినందులకు శాసనసభవారు స్వరాజ్యపత్రిక ప్రవర్తనను మిక్కిలి ఏవగించుచున్నారు.

ఆపోజిషను పక్షపునభ్యులు తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టిన విధమును సంపూర్ణగ ఆక్షేపించిరి. కొంతచర్చ జరిగినపిమ్మట తీర్మానము ఉపసంహరించుకొనబడెను.

తీర్మానము నుపపాదించుచు రా. బి. సి. యతిరాజులు నాయకుగారు (గంటూరు) ఇట్లు చెప్పిరి.

నేను నోటినుబట్టియుండిన ఈ తీర్మానమును వివేచనాత్మకముగా పాఠించుటలేదు. స్వరాజ్యపత్రికాదు కొన్ని కృత్రిమ విచక్షణలు గావించబడినపుడు, అధ్యక్షుని గూర్చి నీచమైన టిట్టెలు, కౌటెట్టెలు వ్రాసెను. వాని శాసనసభా ప్రతిష్ఠకు అగౌరవము చేసినచర్చలను కొనసాగించి మిమ్ము కొరకొరముగా తప్పు పట్టించెను. అందువలన, మీ కార్యదర్శి స్వరాజ్యపత్రికా సంపాదకుని కుత్సితము వ్రాయుచు, వాడుకదినలలో తుమాడణ బంపుమని కోరినందు, అట్లు కొరగా, నడవకతికా సంపాదకుడు తుమాడణ సమర్పించుటకు యోగక, ఇంకను నూడిపొడుపులు పొడిచినదియు, నేను వార్తాపత్రికలకు చదివినది నై న్యమనందు నిరకమానము చేయ నబడెన నీ ప్రతిష్ఠ (స్వరాజ్య) మీరు ఎ. బి. రాజగోపాలాచారి గారి తరువార అధ్యక్ష స్థానమున లంక రించినది మొదలు మిమ్ములను మీహోదాన విధిరామములే హోదా యనుచున్నదని మీరు తెలుపుచున్నాను. ఈ ప్రతిష్ఠాపక్షము ఉద్దేశ్యము బుండియుండవచ్చును. ఆకాభంగము బొందిన కొందరు మహావీరులు కనాకముగ నీవాటకమును నడిచియునుండి యుండవచ్చును. ఆచార్యదేశ్యముల నిట నేను చర్చించవలసినది కాని ఈ సభలోని అన్ని పక్షముల వారి గౌరవ విశ్వాసములను బడవిన కృత్రిమగూర్చి గావించిన కార్యభావమును ఖండించుటయు, శాసనసభ్యులెల్లరును కలవడరని నేను నమ్ముచున్నాను.

ఈ సభలోని కొందరెవరైనా "స్వరాజ్య" మిక్కిలి ప్రేరణావహకమై యున్నది. కాని మాకు అంతమాత్రమున భయము గలదు లేదు. మా కేవలము ప్రేమించియే మా కార్యములను నడుపుకొనుచుంటిమని విశ్వాసములో నుంటిమి. అట్టి కార్యభావములు మమ్మెమియు చేయబాలవు. అట్టిగాని అంకకన్న నూరమైట్టిగాని ముడికబడినను నూడ మేము జలుమాత్రమైనను వలము. కాని ఈ సభ ప్రతిష్ఠకు దూరమందగ్గుమన మాత్రము నేనుగతి గుణపాతము నేర్పవలెనని మేము తలంతుము. అధ్యక్షుడు పంచాంగముల నడిచుచుండెనయ్య అధ్యక్షుని కార్యాలయము నెక్రేటియేటు కార్యాలయములకు లోబడినదిగానెడిన యు అధ్యక్షుడు కేవలము రూ. 2,000 లను పుచ్చుకొనుచున్నాడని సర్వత్ర తెలిసియున్నను రూ. 8,000 లను తీసికొని చున్నాడని యాశ్చర్యము గలదు. అందులకు ఆపత్రిక యొక్క భర్తవంటిది నుగ నే యున్నది.

ప్రతి లక్ష స్వాతంత్ర్య ముండవలెనని పలువురందురు. ఆ స్వాతంత్ర్యమును రక్షించుటయందు నేను ఎరిగిన దినిపోవువాడనుగాను. కాని ఆ స్వాతంత్ర్యము లై నెన్నుకొండకు మారరాదు. మనము క్రమముగ జీవమునగుచున్న మనక ప్రజాస్వామి కక్షాగ్రము ప్రారంభించి కేవల నిరంకుశత్వము క్రితమునగిపోవడం చేయకలెను. ప్రతికాస్వాతంత్ర్యమునకే అంకులపరిమితి యుండవలెను. నీతిదాటకుండ నడచుకొనవలెను. మమ్ము ప్రజాస్వామి. మన ఈ సభ ఆపత్రికలకు గౌరవపాతము నేర్పవలెను. పక్షములను హోదానుచేసిన చేయదురుగాక, కాని అంగీకారములేని కట్టబాండు నుభయము లేదు కార్యాలయము

నంజుమార్పుండి (వాయు విచారిత్ర వ్రాతలను మాత్రము సహించవలెను).

ఇది ఒకపక్షమునకు సంబంధించిన జగదముకాదు. అధ్యక్షుడు ఏ పక్షమునకును సంబంధించినవాడు కాదు అనియు జంతుగొంతులే క్రకరించుచుండెనని సభ్యులందర తలంపును బడవక అట్టివాడనియు అందరును అంగీకరింతురు. అధ్యక్షుడిట్టి నిర్భాగమును విమర్శనలకు లోనగుచుండ అతడు అధికారమును ఆయన ప్రతిష్ఠకు కాపాడుట మనవిధి. మనలను ఆక్షేపించుట యందు శాసనసభకు యుండదు. కాని మనముమాత్రము నిరసనగా చూపవచ్చును. మనముల్లు ప్రవర్తించి మేమి, పత్రికలు వినినను తెలివగలవలెను మన భక్తియును మనము నిర్వర్తించి యని తెలుపే గుర్తింపగలము. మనము లెవరింపుట భయపడిపోరాదు. శాసనసభలోని నా మిత్రులందరును ఈ తీర్మానమును ఏకగ్రీవముగ నామోదించవలెనని నేను కోరుచున్నాను. స్వరాజ్య పత్రికా సంపాదకుడు భారతవంశజుడు ఈ సభయందు రిపోర్టులు గూర్చి అపత్రికకు స్థానికముల దనియు ప్రతికలకు బంపు ఇతర కార్యముల వాని కొనుగ ఇతర పాకకర్తములను ఒసగుటకు గా. లామెంబరు ఏర్పాటు చేయవలెననియు నేను తేడుకొనుచున్నాను. ఇది ముఖ్యముగాని ప్రభుత్వముగాని ఒక పక్షముగాని బలవర్తు తీర్మానముగాదు. అధ్యక్షుని కదలి అధికారమును ప్రతిష్ఠాపక్షానికి ఈ తీర్మానమును ఈ సభలోని అన్ని పక్షములవారు ఏకగ్రీవముగ బలపరచుదురని నేను నమ్ముచున్నాను.

ఏ. భానోజిరావుగారు (వికాఖపట్టణం) తీర్మానము నామోదించిరి.

తరువాతి అంశమును చర్చింపము

సి. వి. వేంకటరమణ అశ్వగారు (కోయంబుత్తూరు) శాసనసభాసభ్యులు ప్రకారము, ఈ విషయ మట్లుండెనిచ్చి కార్యకర్తములలోని తరువాతి అంశమునకు బోవుచున్న యుప పాదించిరి. ఉపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి. నేను ప్రతికాశ్యాభ్యాసమునంది యుచిరానచిరుములను చర్చించుట కిప్పుడు బూనుకొను. ఈ తీర్మానమును గంటలకొని చర్చించి, తరువాత ఆచరణలో లెట్టుకు ఇందుకేయి అధికారము లేదని చెప్పుట కేల కృధాకాలము పనునీ ఇది యొక నేరమునచో, ఇట్టి నేరములను కరివ్కరించుటకు కాపాడ కేమత్రమును అధికారము లేదని ఈమధ్య గా. లామెంబరుకారు చెప్పియుండిరి. ప్రతికానిలేఖకుల గూర్చినుండి స్వరాజ్యపత్రికా విలేజుమని రాసి టిండ్ చేయవలెనను మార్గమును గుంటూరు సభ్యు డిక్కుడు నూచించియుండెను. స్వరాజ్య పత్రిక కిరక పాకకర్తములను ప్రభుత్వమువారు ఒసగురాదనియు ఆయన మరి యొక నూతన గావించెను. ప్రభుత్వ కార్యాలయములను మనకు లోబడియున్నవను సిద్ధాంతమును నేను అంగీకరింపను. మనకు నాకేటికంటె అంతగాని నెక్రేటి అటుతో మనకుగాని ఇట్లాంటి విషయములందు సంబంధ ముండరాదు. ప్రతికానిలేఖకుని సభాపం దిరములలోని రాసివేయవచ్చు, ఇతర పత్రికలనుండి రిపోర్టులనను క్రటింపడంట్టి ఎటుల అభ్యంతర పెట్టుట? ఈవిధముగ ప్రతికానిలేఖకుల రాసి వేయవచ్చు సమయంబులెట్టియెడల తుదకు ఆ గ్యాజీ తండు ఏ ఒక్కరొ ఇద్దరొ విలేజుకుల మిగిలుచు చాలవరకు భారీగనుండు. లాభము లేవుచు, అధికారమును చాలాయించుటకు ఏలవలెవుచు, ఇట్టి తీర్మానములను ప్రవేశ పెట్టుకొలను. శాసనసభ్యుల కొందరిపాటికాలమును కృధాయె యాను. ఇతరకన్న, తగిన శాసనమును గావించుటకు ఏరైన ప్రోత్సాహపడినను, లాభకరముగ నుండును.

ఆపోజిషనువర్గము నేల యూలోచింపలేదు?

ఇంకొక విషయమునుగూడ ఆలోచించవలసివచ్చును. ఈ తీర్మానము నంగీకరణ నుండి ఏలకచ్చెనో, నాకు తెలియవచ్చును. ఆపోజిషను వర్గమువారి అభిప్రాయ మెట్లున్నదో, యిది వారు ఒక తీరుకాలమునను ఆలోచించిరా? ఆపోజిషనువర్గ మొకటి గలదని యొను నాగు గమనించిరా? ఇంకెవర, స్వరాజ్య పత్రిక ఏమివ్రాసెనో, ఎప్పుడు వ్రాసెనో విచారించు మనవద్దలేదు. ఈమధ్య సమర్పించుటకు నిరాకరి

చెనని చెప్పుచును. ఏనుడప్పుడునో ఎవరికి తెలియును? మా యనుకుంటేనే, ఈవిషయమును ఇంత అవ్యవధిగ, అసంపూర్ణగ చర్చించుటకు మేము అంగీకరింపము. ఇదివరలో ఇదే సభ్యుడు - య. తి. రా. జు. జు. నా. య. డు. గారు ప్రస్తావించి యాంశపును, విశేషమేమియు చర్చ జరుగ నందున, అంతటితో కనువిపోయెనుగాదాని మేమునుకొంటిమి. కాని ఈ తీర్మానమును చూడగానే, మా కార్యక్రమముగలిగెను. ఆపోజిషను వర్గము అనుమతితోలేదు. ఇన్ని సందర్భముల వలనను, గుంటూరు సభ్యుడు కేవల తీర్మానము నుపసంహరించుకొనుట యుక్తమని నేను తలంచుచున్నాను. శాసనసభా మేము ప్రత్యక్ష సంబంధించిన ఇట్టి ముఖ్యతీర్మానములలో అన్ని పక్షముల ప్రతిష్ఠలను పాల్గొనుటకుండుకగాని ఒక్క మంత్రి వర్గమువారేగాదు. తీర్మానము నుపసంహరించుకొనుట, ప్రతి పక్షముగ నుండవలసివచ్చునెమో యని నేను హెచ్చరించుచున్నాను. ఇట్టి యుపద్రవ విషయమును చర్చించుటకు కరువ వారి యంశమును బోవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

విశ్వనాథ దాసుగారు

విశ్వనాథ దాసుగారు (గంటూరు) తరువాత విషయము నకు బోవలెను ఉపపాదనను ఆమోదించుచు, ఇట్లు చెప్పిరి:— ఈతీర్మాన మిదివరకే అత్యంత ప్రశంసలందును, రంభాశ్చర్యములందును చాలకు గడవెడిమి. ఇంకను ఇట్టి విషయముల యందు దీనిన, ఎంత అగవ్యామైనను బయటపడును.

సామి వేంకటాచలం శెట్టిగారు

సామి వేంకటాచలం శెట్టిగారు (మదరాసునగరము) ఇట్లు చెప్పిరి:— వామిత్రుడు కోయంబుత్తూరు ప్రవేశ పెట్టెయొకపాదన మిక్కిలి యుచితమైనది నేను తలంచుచున్నాను. శాసనసభా ప్రతిష్ఠకు కాపాడవలె నున్నది. కాపాడవలె యున్నామను ఎవరియత్నమును తుడు గొడుగిగా. కాని మనసభ కే ఇంకను ఎట్టి పాపము గాని ప్రశ్నగాని లేదు. ప్రతికాని మేం నిజ భావము గావించుచో, కాకటి యభ్యంతరమును లేదు. అట్లు లేకుండ, కేవలము మెహతీ మున్నదను గాభ్యిమున నిట్టి తీర్మానముల నామోదించవలెనని వాదించుటకు కచ్చింపజేస్తుంది. ఇంకొక విషయ మేమి, శాసనసభా కార్యక్రమం స్వరాజ్య పత్రికా సంపాదకుని కి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు యిచ్చలేదు. తుమాడణ ననుభవము, చర్చలను నొనరుకొని కార్యదర్శి వ్రాసెయుండెను. కేమవారిలో వారికే ఒకపాదన కావలెను, మధ్య మనము ప్రవేశించుట కవకలెను. ఈ యుపపాదన ఒకపాదన, అసలు తీర్మానము వోటుకు వచ్చుచో. మాబోట్లస్థితి కొంత చిత్తుగ నుండును. ఎట్లున్నను, అధ్యక్షుని నిష్పక్షపాటబుద్ధిని మేమును క. కిందియును ఇతరులు తలంపకుండుగాక.

రామస్వామి మొదలార్చుగారు

ఏ. రామస్వామి మొదలార్చుగారు (నెంగుట్టు) ఉపపాదన నాక్షేపించుచు యతిరాజులు నాయకుగారి తీర్మానమును కనుకముగ నిట్లు మాటలాడిరి.

తీర్మానమును గూర్చి మాకు లాదుట ఆపోజిషను వర్గమువారి కెంత చిత్తుగ నున్నదని చెప్పలెదో, నాకు, నామిత్రునికి (గుంటూరుసభ్యుడు) అంతచిత్తుగ నేయున్నదని తెలుపుచున్నాను. ఈ తీర్మానము నుపపాదించుటకు ఆయన ఉత్సాహించియుండెను. దీనిని ఆపోజిషనువర్గము వారే ప్రవేశ పెట్టిన బాగుగ నుండెదనని నేను తలంచుచున్నాను. కాని అధ్యక్షుని యొక్కయు, శాసనసభ యొక్కయు ప్రతిష్ఠను నిజమెట్లుబు యందు ఆపోజిషను వర్గమువారు కొంచెము గూడ కదలిక చూపలేదు. రాజకీయభిప్రాయములలో క్రొక్కన (మంత్రివర్గము) బాహ్యము మాకును స్వరాజ్యపత్రికకును సామ్యము లేదని మీరు (అధ్యక్షుడు) ఎరింగుదురు. మేము కావలెనని మాస్థితి యుద్దేశ్యములతో కనీదీక్షకొనటకై ఈ తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టుమంటిమని కొందరు తలంచుటకు ఆమోదముండును. (ఆపోజిషను వర్గమునుండి వినుడు వినుడు కేలు) కాని శాసనసభా ప్రతిష్ఠకు కాపాడు సమిత్తెమై బిమ్ము ఎట్లు భావించెను, మేము ఇందు విధ్యుల వహించుటకే ప్రానుకొంటిమి. కాని తి. పు. మా. ది. గా. య. ఆ. పా. జి. మ. న. వ. ర్గముతోటి ముందుగా వాదించవలెనని ఒక సభ్యుడు చెప్పెను. ఆపద్యమునందువారు శాసనసభాచర్యముల చెప్పి, వచ్చుపుకొనుచు, ఎక్కువ వాగాటిగలవారు ఉన్నారు. అట్లుండెను, సభాప్రతిష్ఠకు కాపాడుటయందు నిర్లక్ష్యము చూపుట వాడు అభ్యుక్తముగ నిర్ణయించున్నది. ఏ పక్షమునకును ప్రత్యేకముగ సంబంధించ

అంకితం తీర్చిన ముపసునాకించుట కుత్తరువొసగ

బెంగాలు శాసనసభలో గల్లంతు

ప్రభుత్వమువారు అట్లనిక దిగుట

స్వరాజ్య, జాతీయపక్షములవారు సభనుండి లేచిపోవుట

కలెక్టర్, ఏ.పి.:- ఈ దినమున బెంగాలు శాసనసభలో ప్రభుత్వము గ్రాంటు పై బెంగాలు శాసనసభలో ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారు అట్లనిక దిగుట

గవ్వరునిచట్టప్రకటన

ఈ దినమున చట్టప్రకటననుండియు శాసనసభలో ప్రభుత్వము గ్రాంటు పై బెంగాలు శాసనసభలో ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారు అట్లనిక దిగుట

స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు కొందరు ప్రభుత్వమున సమ్మతులనుసగుట

విశాఖ శాసనసభలో ప్రభుత్వము గ్రాంటు పై బెంగాలు శాసనసభలో ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారు అట్లనిక దిగుట

ఇంతలో సభ్యులు అడ్డంకు వచ్చి ఇది గవ్వరునిచట్టము కాక పిండుట అనినది, అది వేరైనది. ప్రభుత్వమువారు అట్లనిక దిగుట

ఈవార ప్రతిపాదన ఓటుకు పెట్టబడెను. ఇంతలో కన్ని ప్రతిపాదనలకును ప్రభుత్వమున సమ్మతులనుసగుట

పారిశ్రామిక శాఖావ్యయము

ఈవార పారిశ్రామిక శాఖావ్యయము చర్చకువచ్చెను. అప్పుడు, గవర్నరు సభ్యులలో నొకభాగమువారిని మాత్రమే పిలుచుటను ప్రభుత్వమువారు వాదించిరి. గవర్నరుగారి సమావేశము నొక్కటకు ప్రభుత్వమువారు అట్లనిక దిగుట

మాజీ సారంగ్ దాస్ :- పారిశ్రామిక శాఖావ్యయము గ్రాంటు నిరాకరణలేనది ప్రతిపాదించుచున్న ప్రభుత్వమున సమ్మతులనుసగుట

శాఖగారి ప్రతిపాదనకు అతిథులగు రాజకీయముల పక్షమునందరైనది. బెంగాలు శాసనసభలో ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారు అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- మీరు గవర్నరుగారిని అడేపించుచున్నాడు. అట్లుచేయుట మీకు హక్కులేదు.

శాఖగారి వాక్:- నేనట్టి యాదేవునినొకప్పుడులేదు.

అభ్యు:- గవర్నరుగారిని తేముట నీకు హక్కులేదు.

శాఖగారి వాక్:- మీరొక్కరిని మాత్రమే పిలిచినారు.

నేను చివర:- గవర్నరుగారు చట్టప్రతిపాదనను వర్తిచేసి సమీక్షకు గారినీయగలరు.

అభ్యు:- వాట్లు సమీక్షలేదు గవర్నరుగారిని తేముట ప్రభుత్వమువారు అట్లనిక దిగుట

డా|| ప్రభుత్వము:- అది చట్టప్రతిపాదన హక్కు.

అభ్యు:- అది సభ్యులను నిర్ణయించుట వారు సంబంధించినది.

బెర్నార్డు:- వర్నరుగారు శాస్త్రవిజ్ఞులైన రాజకీయముల పక్షమునందరైనది, కనీసముగా నీ, పాక్షికరాజకీయములలోనీ, విమర్శగా వారినవర్ణించుచు వర్ణించుట హక్కులేదు.

అభ్యు:- ఒకవేళ వారలలో నొకరిని పిలిచినామో (నవ్వు) నేనొకప్పుడు నిరసనను సహించినాను. గవర్నరు చట్టమువేసినందున నిరసనను నిరసించుచున్నది.

శాఖగారి వాక్:- వర్నరుగారు చట్టప్రతిపాదనను వర్తిచేసి సమీక్షకు గారినీయగలరు.

మాజీ సారంగ్ దాస్ :- అట్లుచేయుట గవర్నరు కట్టవచ్చినది. నీకు హక్కులేదు. శాసనసభలో నిరసనను నిరసించుచు నిరసించుచున్నది. (యాదేవునినొకప్పుడు) "నిర్గు, నిర్గు" అనినది. అప్పుడు, గవర్నరుగారి రిప్లీకు పాక్షిక రాజకీయములలోనీ వినిపింపెను.

అభ్యు:- అది గవర్నరుగారి చట్టసభ్యులవేసినది. మీరు చట్టమును అట్లనిక దిగుట

శాఖగారి వాక్:- గవర్నరు పాక్షికరాజకీయములలో పాల్గొనెను.

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

అభ్యు:- అది అట్లనిక దిగుట

మదరాసు కార్పొరేషను

నూతనగివర్నరుగారికి సన్మానపత్రము

రివెన్యూ ఉద్యోగిచ్చ విమర్శించుట

నిన్న సాయంత్రము మదరాసు కార్పొరేషను సాధారణ భోజనమును నిర్వహించుటకై, వి. తిరుమలపిల్ల గారి వ్యవస్థాపన సాధారణ భోజనము జరిగెను. కమిషనరు జి. జి. బ్రౌన్ గారు హాజరు.

నూతనగివర్నరుగారికి సన్మానపత్రము

విశాఖపట్నము కార్పొరేషను చక్రవర్తియగు నూతనగివర్నరుగారికి చెన్నపురి పౌరుల తరపున కార్పొరేషను వారికి సన్మానపత్రము నకలును సమర్పించిన రీతిగా చరిత్ర. పిదప జరిగిన చిన్న చర్చలో సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు 'చెన్నపురి పౌరుల తరపున' అనువాక్యమును తీసివేయవలెనని నూతనగివర్నరుగారికి ప్రస్తుత చెన్నపురి రాజకీయశాస్త్రాచార్యుల ననుసరించి కార్పొరేషనువారు చెన్నపురి పౌరుల తరపున అన్న బాధ్యతను తనంతలానే వహింపరాదనిరి. డా॥ వి. రామకృష్ణమూర్తిగారు యానూచన ననుసరించిరి.

కె. వ్యాసరావుగారు

వెంకటాచలం చెట్టిగారి యభిప్రాయమునకు తనసానుభూతిని తెలుపుచు, అతనికి సరియైన ఆక్షేపణ గావేరదనిరి. సన్మానపత్రమును ప్రజలతరపున యిచ్చినను యీయజ్ఞమును, డా॥ ప్రజలతరపున పనిచేయుచున్నట్లుగాననిరి. వేణుగోపాలం చెట్టిగారు సన్మానపత్రము నకలు సంగీకరింపవలెనని నూతనగివర్నరుగారికి ప్రస్తుత చెన్నపురి రాజకీయశాస్త్రాచార్యుల ననుసరించి కార్పొరేషనువారు చెన్నపురి పౌరుల తరపున అన్న బాధ్యతను తనంతలానే వహింపరాదనిరి. డా॥ వి. రామకృష్ణమూర్తిగారు యానూచన ననుసరించిరి.

సైమలు వర్మకౌళి

సైమలు వర్మకౌళిలో అసిస్టెంట్ యింజనీరుగా నున్న టి. ఆర్. శ్రీనివాసాచారి, సి. రత్న మొదలయినవారు ఉద్యోగములను భార్యపరచుటకు గూర్చి చర్చచరిగెను. కార్పొరేషనులో వీరి ఉద్యోగములను ప్రస్తుత వేతనములతో భార్య పరచుటకు ప్రభుత్వమువారికి కొరవలేనని కమిషనరుగారికి ప్రాతినిధ్యము చేసి వారు తెలిపిరి.

ఈ రెండింటి భార్యపరచుటకు యింజనీరు భార్యపరచుటకు ఉద్యోగములకు లోటుగలుగునా యని వెంకటాచలం చెట్టిగారు అడగిరి. అతనికి సరియైన ఆక్షేపణ గావేరదనిరి. సన్మానపత్రమును ప్రజలతరపున యిచ్చినను యీయజ్ఞమును, డా॥ ప్రజలతరపున పనిచేయుచున్నట్లుగాననిరి. వేణుగోపాలం చెట్టిగారు సన్మానపత్రము నకలు సంగీకరింపవలెనని నూతనగివర్నరుగారికి ప్రస్తుత చెన్నపురి రాజకీయశాస్త్రాచార్యుల ననుసరించి కార్పొరేషనువారు చెన్నపురి పౌరుల తరపున అన్న బాధ్యతను తనంతలానే వహింపరాదనిరి. డా॥ వి. రామకృష్ణమూర్తిగారు యానూచన ననుసరించిరి.

ఇకముందు అక్కింగు ఉద్యోగము లేయినా యుండునా యని సి. సుబ్బారాయు మొదలగా అడిగినప్రశ్నకు ఉండవలసిన అభ్యుదయ జవాబుచెప్పెను. సైమలు వర్మకౌళిలో చాలమంది గుమాస్తాలు 15-16 యేండ్లు సర్వీసుగలవారుండెడినందున, వారికి నాభిరి పంపున లేకుండునట్లు భార్యపరచుట గావలయును, అందుచే వారు ఉద్యోగమున ప్రవేశించిన లగాయకులకంటే పింఛన్లుగా జేయవలెనని కోరి తత్కాలికోద్యోగులను భార్యపరచుటకు ఉద్యోగములందు చేర్చునాడనని స్పష్టీకరించుచు ఒక తీర్మానము జేయవలెనని కార్పొరేషనువారిని కోరెను.

వారి ఉద్యోగముల వరకులు నిశ్చయించి, భార్యపరచుటకు నందుకై వేతనము లభింపజేసిరావలసి వ్యాసరావుగారు ప్రశ్నించిరి. లేదని కమిషనరుగారు నుడిచిరి. వీరియందలి భార్యపరచుటకు ఉద్యోగులుగా నిశ్చయించుచుండుటచే భార్యపరచుటకు ఉద్యోగులకు సమానము వేతనములు వీరివేతనము లన్నింటినైనను అనుసరించుచు వారుగల చక్రవర్తిని కిరియే మంచియదననియు వ్యాసరావుగారు గణిరి. పెద్దవాలు సభవారియెదుటకు వచ్చునపు డాచర్ల జరుపవచ్చునని కమిషనరు పలికెను.

పిదప పరిశుభావములో ఎ. రామస్వామిశెట్టిగారు అన్యాయాక్రమము జేసిన జాగాను, హెచ్. సి. బాలసుందరంగారి పక్కయింటిగడచే నాక్రమించబడిన జాగాను విక్రయింపవచ్చునని కమిషనరుగారికి అనుభయముగలదెను.

భవనములకు ఎలక్ట్రిటీ సరఫరాజేయుట

కార్పొరేషనువారు భవనముల నిర్మించుటకు ఎలక్ట్రిటీ సరఫరా సులభముగా జరుగునట్లు ప్రాముఖ్యతతో నని డిల్లీ పురు ఎలక్ట్రిటీరూల్సు 62 ను సవరింపవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నూతనము లేఖనానుసారము చెన్నపురి ఎలక్ట్రిటీ ఇంజనీరు సవరింప 9 వ తేదిన బంపిన లేఖనుగూర్చియు, దానిపై కమిషనరుగారి యాదేశమునూచనలు, చర్చింపబడినవి:—

“ఎవరైన తమ గృహములలోనగాని, వైద్యగారి తాత్కాలికముగానని, పిదపగానని, భవనములలోన, నూతన

భాగములు గట్ట నిర్మించినవో, ఆగృహభాగములవారూ ఎలక్ట్రిటీ కున్నట్లే తీగలు నిర్మించబడుట కవకాశము గలుగునో, ఆగృహములవారు, తీగలుబోవువారమును డెలివి, ఇండియను ఎలక్ట్రిటీ రూల్సున కనుగుణ్యముగ లైసెన్సుదారునితో సర్దుబాటులు జరిగినట్లు కమిషనరుగారికి నచ్చజేప్పవలెను.”

ఇందువలన చాలమంది ఖాళీస్థలములు గలవారికి యిబ్బంది గలుగునని సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు డెలివిరి. లైసెన్సుదారునితో స్థలాధికారి యవసరముగ యేర్పాటులు జేసికొనవలసి యున్నదని నిబంధన గోరుచున్నది. లైసెన్సుదారు డింగ్గింపనివో స్థలాధికారి, తనగృహనిర్మాణమును నిలుపుజేసికొనవలెను లేదా, మార్పుకొనవలసి యుండునని యిరి. ఇండియను ఎలక్ట్రిటీ సెటిరూల్సు ననుసరించినట్లు డెలివుటకు మార్తమే యిట్లు నూతనగివర్నరుగారి కమిషనరుగా రనిరి.

సి. సుబ్బారాయుగారు యీచర్చను నిలుపుచేయవలెనని కోరిరి. కాని యిదిచాల యల్పవిషయముగనుటచే పూర్తిగా చర్చించి తీర్పుజేయవలయునని అభ్యుదయము గోరెను. పిదప ఓటునకట్టుగా అంత్యవాక్యము “ఇండియను ఎలక్ట్రిటీ సెటిరూల్సు.....నచ్చజేప్పవలెను” యనుదానిని మినహాయించి యితరభాగ ముమోదింపబడెను.

బాలికా పాఠశాలలు

ఆమెక, మూసాసేటుగారి తీర్మానము ననుసరించియున్న ప్రాంతింగు కమిటీకిభార్య, 1,2,3 డివిజనులలో అన్నిచోట్ల బాలికలు వచ్చుటకు వీలుగానుండు బాలికాపాఠశాలను స్థాపించవలెనని విషయము చర్చింపబడెను. ప్రస్తుతము ఆయత్య పట్టికలో యిందులకు భవనము యేర్పాటు జేయవలెనని గావున వచ్చే యేడు, 1,4 డివిజనుల మధ్య నొకటి, బాల్లిటవునలో నొకటి, రెండు బాలికా పాఠశాలలు స్థాపించబడవలెనని తీర్మానింపబడెను.

సార్వభౌము శిలావిగ్రహము ప్రభుత్వమువారి కీయగూడు

పుష్పములంగడి పోలీసు స్టేషనువద్దనున్న బాల్లి సార్వభౌము శిలావిగ్రహమును, దానికొరకై యేర్పాటు జేయబడిన యాదాయమును, ప్రభుత్వమువారి పరముగా నుంచుచు ప్రభుత్వమువారు 1923 జూన్ 10 వ తేదిన కోరియుండిరి. దీనిపై కమిషనరుగారు సార్వభౌము శిలావిగ్రహము తప్ప తక్కిన వన్నియు పి. డబ్ల్యు. డి. వారి యాధీనమునం దున్నవనియు, దానిని ప్రభుత్వమువారి కిచ్చుటకు దాని నొసంగినభర్తృదాతకట్టి యభ్యంతరములేదు కావున దీనినికొనవచ్చుననియు, నొటబంపిరి. ఈవిషయమున చర్చచరిగెను.

నగరమునందలి శిలావిగ్రహములు, అందు ముఖ్యముగా సార్వభౌమునిది తమయాధీనమున నుండుట కార్పొరేషనువారికి గౌరవవిన్నపమనియు, యితర విగ్రహము లన్నియునూడ తమ చేతికింద నుండునొనవలెననియు, దీనిని ప్రభుత్వమువారి యాధీనమునకు తక్కినవాటినిగూడ గోరెదననియు, అందుచే కమిషనరుగారు నూతన సంగీకరింపబడుననియు సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు బలికిరి.

అవిగ్రహమునకై కార్పొరేషనువారి కేమియు ఖర్చు దగలదని అభ్యుదయము వేణుగోపాలం చెట్టిగారికి ప్రత్యుత్తరముగా డెలివెను.

శిలావిగ్రహము సార్వభౌమునిదే యగునట్లు కార్పొరేషనువారు విధిగా తమస్వాధీనమునం దుంచుకొనవలెననియు, దానిపై యభ్యంతరమునకు వెనుకొనరాదనియు, దానిని పట్టిక పర్సన్లవారి కొసంగినవో తనరాజధికారి లోపము వచ్చుననియు భక్త సత్సలనాయకుగా రనిరి

శిలావిగ్రహమునకు పట్టిక పర్సన్ల వారి డి. కాక కార్పొరేషనువారిదే యగునో విగ్రహమునూడ ఆకార్పొరేషనువారి యాధీనమునందే యుండవలెనని వ్యాసరావుగారు పలికిరి. నాగరికత దేశములందు, శిలావిగ్రహములకు వాటి ఆదాయములతో సహా కార్పొరేషనువారి పరము గావించెదరు. పట్టికపర్సన్లకౌళి తనయభిప్రాయమున పట్టికపర్సన్ల(వ్యధావెచ్చింపు)కౌళిగానున్నదనిరి. కార్పొరేషనువారి స్థలముపైగూడ పట్టిక పర్సన్లవారు అధికారము గోరుట సుభవమని డెలివిరి.

కొంతచర్చ జరిగిన పిదప కమిషనరుగారి శిఫార్సు నిరాకరింపబడెను.

జలాశయము నిర్మించుట

బకింగుహముక నాలు ప్రభుత్వభాగమున జలాశయమును నిర్మించి దానికందుబడిగానున్న గృహములకు నీటిసరఫరా సులభముగా నగునట్లు కార్పొరేషనువారు జేయుదురామని ప్రభుత్వమువారి రిడియండ్డిరి.

అందులకు న్యయమును భరింపజాలమని. కమిషనరుగారు డెలివిరి. ప్రాంతింగుకమిటీవాడుగూడ నిరాకరించిరి. ఈవిషయమును చర్చించునంతము సభవారుగూడ నట్లే నిశ్చయించిరి.

ప్రజాద్యములను కూర్చి ప్రకటన

“రిలాప్సింగు జ్వరము తీవ్రమైన ఇకల్లుముఖా, న్యూ మోనియా” బబ్బులు ప్రమాదకరములగు జాడ్యములుగా ప్రకటించుటకు కార్పొరేషనువారి కేమియు అభ్యంతరముండునా యని ప్రభుత్వమువారు గోరుచు మెమోరాండము బంపిరి దీనిపై చర్చచరిగెను. డా॥ రామకృష్ణమూర్తి, వల్లభ్యగారు ‘రిలాప్సింగు జ్వరమును’ ప్రయాదముగు జాడ్యముగా సంగీకరించినను, ఇకల్లుముఖాను అట్లు ప్రకటించునాడననియు, దానిని అట్లు ప్రకటించుటకు బాధ్యత వహించువానియే డెలివిరి. పేదవారల దుస్థితి నారసి ఇకల్లుముఖానుగూడ ప్రమాదకర మగుదానిగా ప్రకటించి అట్టికేసులనుగూర్చి డెలియవచ్చినతోడనే హెల్తుఆఫీసువారికి తగినచర్య దీసికొని వ్యాపింపకుండ జేయవలెననియు డా॥ నరేశనుగారు బలికిరి.

తీర్మానముపై ఓట్లదీసికొన్నపిదప ‘రిలాప్సింగుజ్వరము ఒక్కటియే ప్రమాదకరముగా ప్రకటించవచ్చునని యంగీకరింపబడినట్లు డెలివెను.

‘రాబిట్సు’ ప్రమాదకరముగు జాడ్యముగా ప్రకటించు ప్రభుత్వముచన యెట్టిచర్చయు లేక సంగీకరింపబడెను.

గొల్లలను నియమించుట

గొల్లవాండ్రు రూ 250 ధరావతుపై రూ 30-1-85 వేతనముపై నియమింపవలెనను, వైద్యాన్ని ప్రాంతింగు కమిటీ వారికి భార్య చర్చింపబడెను.

నగరము తమద్వారా చెలామణిచేయు ఉద్యోగములందు యింజనీరు బాధ్యులుగా నున్న వారినిగాక గొల్లలనుగూడ నందుకు నియమించినవో, అ ప చా రిం ప బడినవో యెవరును బాధ్యులు కాకపోవచ్చును. బాగుగ చర్చింపవలెనని సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు రనిరి. ఉద్యోగములగూర్చి కమిషనరుగారు పెద్దవాలు పంపినపుడు యీవిషయము చర్చించబడవచ్చునని అభ్యుదయము గోరుటచే చర్చ నిలుపుచేయబడెను.

రివెన్యూ ఉద్యోగిని విమర్శించుట

పన్నులను సత్వరముగ వసూలుచేయుటావశ్యకమని రివెన్యూ ఉద్యోగి డెలివుటచే తాను మువ్వరు యెయిలుపుట ఫిర్యావీ హార్చి మాసములలో నెలకు రూ 60 వేతనముపై నియమించినట్లు కమిషనరు డెలివిన విషయముపై తీవ్రమగు చర్చ జరిగెను.

ఈ వ్యయము సంగీకరించుటకు రామకృష్ణమూర్తిగారు రిస్క్ పడలేదు. జనవరి 25 వ తేదిన రివిన్యూ అధికారి తనకు పన్నులు వసూళ్లయందు చాలచిక్కులు గలుగుచుండుటచే మువ్వరు యెయిలుపుట నియమింపవలెనని కమిషనరుగారు డెలివెను. అంతవరకాయన యేమిజేయుచుండెనో సభవారికి డెలియెను. అధికము జేయబడిన పన్నునుగూర్చి అట్టి విచారింపబడువరకు సదకు పన్ను వసూలుచేయకూడదని చట్టమునకుల సవరణను రివెన్యూ అధికారి యంగీకరింపలేదు. రివెన్యూకౌళివారు గొప్పసారబాటసరించుచున్నారు. ప్రజలయొక్క అర్థిలింకను విచారింపబడవలెనని అధికముపన్ను పూర్తిగా నీయవలెనని రివిన్యూ ఉద్యోగులు పీడించుచున్నారు. అట్టి వారంటులను నేనుకొన్ని జూ ప గల న ని రా మ క ర్మ తు గా రు తెలిపిరి. యెయిలుపులు (విల్లుకలక్టరులు) చాలదురాచారము లొనరించుచున్నారు. ఇండ్లలో చొరబడి వంటసామగ్రిలు బయటపార జేయుచున్నారు. ఒక యెయిలుపుని ఆయన దరఖాస్తుజేప్పినదే యితరులు శిఫార్సుపై నియమించినట్లు డెలియుచున్నది. యెయిలుపు నియమించుటకు గుఱవమును సభవారింగీకరింపవచ్చునో తాను న్యయముగా భరించెదనని రివెన్యూ అధికారి కమిషనరుతో ననెను. ఇట్టి సందర్భములలో యీవిషయము సంగీకరింపవచ్చునో లేదో సభవారికి యోచించెదరుగాక.

కమిషనరు అట్టి దుష్టాచారముల బాపుటకు తగిన విచారణ సలుపుచున్నాడనియు తానుగూడ క్రధనహించెదననియు అభ్యుదయము డెలివెను.

కె. వ్యాసరావుగారు కమిషనరుకు రివెన్యూ అధికారి వ్రాసిన లేఖను చేతిలోనుకొనుచు, వ్యయము సంగీకరించుటకు అభ్యంతరము లేకున్నను రివెన్యూ అధికారి హీన స్వభావమును నిరసించుచున్నానని తెలిపి తేఖభాగమును ఈ రీతిగా జదివెను. “అంగ్లేయ యెయిలుపుని న్యయములో చూచినతోడనే పన్నులు చెల్లించియుండుదు” ఈ వాక్యము బాలీయ గౌరవమునకు భంగము కలిగించుచున్నది. ఇట్లు వ్రాసినవ్యక్తిని కార్పొరేషను ఉద్యోగిగా నుంచునాడనని డెలివుట, “నకభావము

దేవీ, వీటిని :— ఈవిధమున విస్తృతమున విస్తృతమున
 తోపదని ప్రకటించబడినది. చాయావిహారములు, చాయావిహార
 నమలలోని భాగములు, ఇంజనలు, ఇంజనలలోని భాగములు,
 మిలిటరీ సామానులు, ముందుముందు పదార్థములు, ఇండియా ప్ర
 భుత్వమువారుగాని స్థానిక ప్రభుత్వమువారు గాని, వివిధముల
 లకోరతుగాని, పోలీసులను పనులకోరతుగాని విశుద్ధత చేసుకొని
 స్థాపులు, కలెక్టింగ్స్టాంపులు, (ల. కె.)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 2 వ తేది

మధ్యవారము

గాంధీ సందర్శనము

—:—:—

గాంధీమహాత్ముడు జాహనుండి వ్రాసిన జాబు ప్రజలకు హృదయమైయుండును. గాంధీమహాత్ముని సందర్శించి పాపము గావలయునను సంకల్పము నెరవేరి జనులకును గలుగుట సహజము. మహాత్ముని సంచారములను లక్షలకొలది ప్రజలు గంటలకొలది వేడియుండి మహాత్ముని సందర్శించి యానందించిన విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. గాంధీ మహాత్ముని పూజించుటకును, నానందించుటకును, నీవిధము సహజవిధానమైనను ప్రకృతమైన సాధనము గాదు. గాంధీమహాత్ముని పూజించుట కిది సత్వమైన మార్గము గాదు. గాంధీమహాత్ముని పూజించుటకు నిజమైన సాధనము వారియొక దేశములను స్వీకరించి తదనుగుణముగను నాచరించుటయే యున్నది. గాంధీ మహాత్ముని యుపదేశములను పెడకవిని బెట్టుచు గాంధీ విజయధ్వజములను బలుకుట వలనను ముక్కుగాని మహాత్మునికగు దేశమునకుగాని ప్రయోజనము గలుగదు. వందల రూపములను వ్యయముచేసి మహాత్ముని దర్శనము చేయుటకు వెడలుటకంటెను ఆవ్యయ ప్రయాసలను మహాత్ముని యాదేశములను సఫలముచేయుటకు వినియోగించిన మహాత్ముడును దైవమును సంప్రీతులై కమితార్థములు సఫలము గాగలవు. మహాత్ముడి విషయమై జాహనుండి వచ్చిన సందేశమును ప్రజలు గమనించి యాచరించుటవలనను మహాత్మునినకును దేశమునకును శుభముగలుగ గలదు.

“నన్ను జూడదలచినవారల నియమితకాలమునకు వచ్చి చూచుటయే చిరము. సమయాసమయములు లేకనే వచ్చుట కలనను నాదుర్బల మధికమగును. సమయములేనివారు గుంపుగను సాయంత్రము నాలుగుతయిదుగంటల వరకును జూడవచ్చును కాని ఈ నిర్దిష్టమైన యాత్రయందు కాలపారమభవ్యమును చేయుటకంటెను కాలమును వృథాకుటకై వినియోగించుటయును ద్రవ్యము ఖర్చునకు వినియోగించుటయును కాకాండనాయకము, అందఱును వారు వడివిననాలుగు పంపినను ఖర్చుద్రవారమునకు కానుకలను బంపినను నాకానందము గలుగును. కాన్వల్యతక్కిని కేకేసేకై వినియోగించుటకు సంకల్పించినాను.”

ఈభావములను మనముచేసినవారలకు వారి దర్శనము కేకేదమగుచున్నది. మహాత్ముని కారోగ్య మింకను కుదుటబడకపోయినను దేశిక్షేమముకై మహాత్ముడు హృదయమువలెనే పాటుపడుచున్నాడు. తాగలవ రమనుండియును సవజీవను యంగిండియా ప్రతికల సంపాదకత్వమును మహాత్ముడు పూనుకొనుచున్నాడు. మూడునాలుగు ఉపములనుండి యును నాయకులతో రాజ్యాంగపరిస్థితుల విషయమై సంప్రదింపును జేయుచున్నాడు. స్వరాజ్య పక్షసమన్వయ కాలేసమన్వయ డిక్షిణాఫ్రీకా సమన్వయ మొదలగు సమన్వయ మహాత్ముని కుద్దేగమునుగలిగించుచున్నది. ఆరోగ్యము లేకనున్న దుర్బలత్వము పీడించుచున్నను మహాత్ముని శక్తియంతయును దేశక్షేమముమీదను లగ్నమైయున్న విధమును మహాత్ముని భావములును యాచరించుటను విశేషము చేయుచున్నది. ఆ యుపదేశములను గమనించి యాచరించుట గాంధీభక్తులకే కేకను నిశ్చలకు సయితము శ్రేయస్కరము. కాసనసభల హాజరై.

ముగిసినది. స్వరాజ్యపక్షము ప్రతిష్ఠాభవము చేయ సంకల్పించి ఆర్థిక కానీసమును నిరాకరించినను ప్రభుత్వము యథాప్రకారము సాగుచున్నది. అందఱును ప్రభుత్వపరాజయమునకు సంకల్పించినను భావికర్త వ్యమునుమాత్రము నిష్క్రయించజాలకున్నాడు. ఇప్పుడు కాసనసభల వ్యామోహమందరకును పీరినదని సంతసింపవలయును. ప్రజాప్రబోధమవసరమని గ్రహ్యమైనది. కాని భావికర్తవ్యము మాత్రము దుర్గాహ్యముగ నున్నది. ఆవిషయమునందు గాంధీమహాత్ముని సందేశము సంతయరహితముగ నున్నది. ఆయినను ప్రజానాయకులు నిర్మాణకార్యక్రమము పట్లను ప్రజాప్రబోధ విషయమునను తగినంత యుత్సాహమును జూపకుండుట విచారకరముగ నున్నది.

నిర్మాణవిధానము

గాంధీమహాత్ముడు బాంబేలోనినుండియును య రోడ్ జేయునుండియును వంపినసందేశము జాహనుండియును బంపుచున్నాడు. సందర్శనమునకు బదులు నాలుగుగాని ఖర్చునకు సామ్యముగాని పంపుచుని ప్రజలను మహాత్ముడు వేడుచున్నాడు. మహాత్ముని ప్రార్థన నెందరు పాటించిరో పాటి పను నిశ్చయించుకొనిరో ఆత్మ పరిశోధనమును జేసికొనుట ధర్మము. ప్రజలకుగల స్వరాజ్యసౌతాపమున కిక్షేపము లక్ష్యముగ నుండగలదు. ప్రజల యం దీలక్ష్యమై ను లేనపుడు స్వరాజ్యకాంక్ష నితర్థమని విశేషమగుచున్నది. దేశమునందు ఖర్చు నిర్మాణమునకు లక్షలరూపములు గావలసియున్నవి. ఆంధ్ర ఖర్చుబోర్డు తగినద్రవ్యమును సమకూర్చిన భారతఖర్చు బోర్డు ఏదెనిమిదిలక్షలద్రవ్యము నప్పుగ నిచ్చుట కంగీకరించుచున్నది. ఖర్చుపనిగాని తగిన ద్రవ్యోపపత్తిగాని దేశమునందుగలుగుటలేదు. దేశమునందు ఖర్చు దుర్లభముగ నున్నది. గాంధీమహాత్ముడు నాలుగుగాని ఖర్చునకు సామ్యముగాని పంపుమని ప్రజలను గోరుచున్నాడు. మహాత్ముని కోరికను సఫలముచేసిన దర్శనమును చేయుటకంటె నధికమైన యానందము మహాత్మునినకును ప్రయోజనము దేశమునకును గలుగగలదు. కేవలము విజయనాదములతోను దర్శనములతోను వాద ప్రతివాదములతోను గాలపారణమును జేయకను గాంధీ మహాత్ముని కోరికను కార్యరూపమునను సఫలము చేయుటకు యథాశక్తిని బాటుపడుటయే గాంధీ మహాత్ముని దర్శనమునకు ఫలము.

గాంధీ పూజానిధి

గాంధీ మహాత్ముని దర్శనమున్ని ప్రాంతముల వారికిని నచిర కాలముననే దుర్బలసంపర్శరమునందు వలెనే గలుగగలదు. దర్శనమునుజేయుట కధికారమును గడించుటవలనను దర్శనప్రయోజనము మరిపకకై యానందము గలుగగలదు. మహాత్ముని కోరికను సఫలముజేయుటకు కాంగ్రెసు సేవకులైనను కాకపోయినను మంచియవకాశము లదృష్టవశమునను గలిగినవి. స్వాతంత్ర్యచిహ్నమై దేశభక్తుడయిన మునుకు మూలమైన ఖద్దరుప్రచారమునకు నిరభ్యంతరముగను అన్ని మతములవారును వక్షముల వారును దోడ్పడవచ్చును. ఉద్యోగస్థులును, రాజులును, మహారాజులును వర్తకులును, రైయతులును శ్రీలును, పురుషులును ఖద్దరు వ్యాపకమునకు ద్రవ్య హేయమును జేయుచు ఖద్దరును ధరించుచు సానుభూతిని జూపవచ్చును. ఇది భారతీయు లందఱును విధికృతముగను నిర్వహించదగినపనిగ నున్నది. గాంధీ పూజానిధికి యథాశక్తిని ద్రవ్యమును సమర్పించుటయును సముపరించుటయును సేవావిధానమునకు సులభతరమైనమార్గముగ నున్నది. ఈ సేవావిధానమునం దాంధ్రలోక మంతయును

పాల్గొనుట కవకాశములు గలవు శ్రీమంతులు వందల వేలు సమర్పించుటకంటెను లక్షలకొలది ప్రజలు కల్పమైన చందాలనిచ్చుట దేశక్షేమమునకు ప్రయోజనకరము. ఆంధ్రులు 2,22,00,00 కలరు. వీరియం దెందరో ధర్మాత్ములు భక్తులు గలరు. ఆంధ్రులు తలపెట్టిన లక్షరూప్యములను వసూలుచేయుట సులభసాధ్యమని యందఱును సంకల్పించుచున్నారు. అన్ని ప్రాంతములందును ప్రజలు కరమోత్సాహముతో పూజానిధికి యథాశక్తిని కానుకలు సమర్పించుచున్న విధమును ప్రతీకయందు ప్రకటితమగుచున్న దాతలనామములు విశేషము చేయుచున్నవి. ఒకమాసములో రూ 6000 వసూలగుటయును రూ 12000 చందాలు కడుటయును శుభసూచకమైనను నీవిధముగను వసూలైన లక్ష రూప్యములును వసూలగుటకు ఒక సంవత్సరము పైగా గావలసియుండును. ఈలోపుగను పుణ్యకాల మంతయును గడచిపోవును. గాంధీమహాత్ముని యాంధ్ర దేశ సంచారము సయితము ముగిసిపోవును. ఉదారి స్వభావముగల రెండుకోట్ల యాంధ్రులు గాంధీపూజానిధి కొకలక్ష రూప్యములను సమకూర్చలేనపుడు మహాసమునకు బాతులగుదురు. ఆంధ్రులు వారి కారవ ప్రతిష్ఠలను గాపాడుకొనట కై నను వెంటనే పూజానిధికి చందాలను వసూలు చేసి గాంధీమహాత్ముని కాంధీలపట్లగల కారవమును గాపాడుకొనుట ధర్మము. ఒక గ్రామము నకు పదివదియైదు రూప్యములను వసూలుచేసినను రెండు ఏనుగులకులరూప్యములు సులభముగను వసూలు గాగలవు. ఇంతవరకును పూజానిధికి చందాలను సమర్పించిన దాతలకు ధన్యవాదములను సమర్పించుచు ప్రతికాపాతకులకును నితర మహాజనులకును గాంధీపూజానిధికి యథాశక్తిని తృణమొ కణమొ సమర్పించి యాంధ్ర దేశ కారవమును గాపాడుటకును గాంధీమహాత్ముని సంకల్పమును సఫలము చేయుట కుటను వేడుచున్నాము.

ఎదురెత్తు

స్వరాజ్యపక్షమువారిపత్తుకు, బెంగాలుగవర్నరు గుల్టిను ప్రభువుగా రెదురెత్తు నెత్తుచున్నారు. బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షమువారి, మంత్రులకట్ట నవిశ్వాసము జూపినను, ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలకెయ్యడి ఖర్చులనుమాత్రము నిరాకరింపలేదు. బడ్జెట్టునంత ను నిరాకరించుటకు మధ్యగాష్టి కాసనసభవారు బూనుకొని, బెంగాలుకన్నను ముందుకు బోయిరి. బెంగాలు కాసనసభవారు ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలకు సంబంధించిన వ్యయమును కొలదిగమాత్రము తగ్గించిరి. ఇట్టిసంఘటన లిట్లు ప్రభువుగా గనిపెట్టి. వారిపు డెత్తిన ఎత్తు, బెంగాలుగా రివరసు బోధించిన సలహాకే కనుగుణ్యముగ నున్నది. “నేను మధ్యగాష్టి ముల గవర్నరునయితే” అను కీర్తిక క్రింద వెనుక న్యాయుండియా ప్రతికలో వ్రాసిన బహిష్ వ్యాసమునందు, స్వరాజ్యపక్షమువారి ప్రతిష్ఠాభముల నెవరోగ్ధములకు రిజర్వు శాఖల వ్యయమునుమాత్రము పునరుద్ధరించి మిగిలినశాఖల నెత్తివైచి, ఉద్యోగులను తొలగించి స్వరాజ్యపక్షమువారు దేశద్రోహు లని ప్రపంచమునకు తాము చాటి యుండుమని బెంగాలు గారు సూచించిరి. నేడు లిట్లు ప్రభువుగా రామార్థము ననుసరించుచున్నటుల దోచును. బడ్జెట్టును నిరాకరింపని భారతీయ యూరపియను సభ్యులను పిలిపించి, ప్రత్యేక కక్షము నొకతానిని కేర్పరుచుటకు, వీరు గోరరట, కాసనసభలో కక్షముల నేర్పరుచుటకు, గవర్నరు

క నులవారు నేను ముఖముగా వ్రాస్తూ ప్రతిపది బయట
యితే కనబడిన దెబబాచవల్లయ న్నష్టమయినదానైనా
కనుక 1904 క ను చే నే ది ౬. నం బా ర కా ర్త
ప్రయమింక ప్రవీణులనును విచ్చులు 18వ తేదీ నాల్గూ
రుగా జరిగినను అంధ్రాక్షిణికాం గమునకు వ్రాశకు.

లాలా లజపతిరాయి

బొంబాయిలో సంభాషణము

లాలాజీ ఆరోగ్యము నిమిత్త మంగ్లదేశమునకు వెళ్ళుటకు బొంబాయిని విడిచి మా (బొంబే ప్రాంతము) క్రొత్త పారిశుధ్య సంస్కరణలకు వారు దయతో సంగీతించిరిగాని ప్రస్తుత పీఠిని గూర్చి నిర్ధారణగా తమ అభిప్రాయమును తెలుపుట కంగీతంబు లేదు. అది వ్యాధియును కలుగజేయును గూడ కాదని. ఇంక పాశునంది వచ్చినది మొదలు లాలాజీ క్రమక్రమముగా ఆరోగ్యభివృద్ధి కలుగుచున్నది. ఇప్పుడు వెకకటింబెనే నరకుగా పనిజేయుచున్నారు. మహర్షిని సంస్కరించుట వీరి ప్రధాన ప్రయోజనము. ఇట్టి అటునుండియే బొంబాయికి వచ్చిరిగాని మహర్షిని కల్పిస్తామనుట గూడ కల్పద్రుమకాల మని.

ఆరోగ్యము

“నా ఆరోగ్యము అంత సరిగాలేదు గాని వెకకటింబె చాల మేలుకలిగింది. ఆరోగ్యమునకు వైద్యులు నుభవముగా వైద్యోపాధిపతులను కేసుచేస్తారు. నేను మొదట నిజమే సత్యమని అంగీకరించునట్టి అచటకొంతమంది మిత్రులలోను వైద్యకేళియలలోను చికిత్సను సూచి ఆలోచించెదను. నేను రాజకీయముల కొరకవటికి కష్టము లేదుగాని అరకాళి మేర్పడినచో రాజకీయమును నేరదేయటము గూడ వెనకీ జరుగుగాని లాభకరమనిన కేదెయ్యను కలుగగలదను వాగ్ వాడు లేదుగాన నేనచట నేనా చేచుచున్నను నదియొకపాలు కావలసిని నా దేశముల వెల్ల జేడకొందును. స్వరాజ్యసమరము భారతదేశమున నే జరుగవలెనుగాని అంగ్లమునగాదు. నా కష్టము మదియే. దానిని సూక్ష్మముగా కారణ సమగ్రపడెను. నే నంగ్లదేశమున కొద్దికాలము మూలమె యుండి పిమ్మట వైద్యోపాధిపతులను కేసుచేసి, నేనెప్పుడమరేకాదు వెళ్ళను.

భారతదేశమున ప్రస్తుతస్థితి

ప్రస్తుతస్థితి అభికారపంథురమున కే యున్నది. స్వరాజ్యమును నడుపుచున్నది కలుగజేసిక. అందులకు వాలాజ్మి నుండి కానింగులొకమొదలు. ఇండియా గవర్నరుకేను తాము కలిగి ఉన్న అనుగురువులను పెంపొందించుకొనియుండలేదు. దీనివలన పీఠ లాభములగునా లేదా అనుగురువులను పెంపొందించుకొనియుండలేదు. చాలకామము పట్టును. ప్రస్తుతకాలమున కార్మికపక్షమువారి కిద్యోగము లభించునని అభిప్రాయం కాలేదు. సామ్రాజ్యవాదుల కధికమగు సున్నితవీరికలియు కన్యకులను జేసి వేయటములకు కార్మికపక్షమువారి వాగ్దానము యున్నా.”

కార్మికపక్షమువారి సద్భావము

“కార్మికపక్షమువారిలో మనస్సు చాల సద్భావము కల గాదు. కొందరున్నవారు నిజమే. అందరిని అట్టి సద్భావము లను చెప్పుట కలకాలంలేదు. వారి సిద్ధాంతములు ప్రకాశముగాదు. మనస్సును పూని నుండి స్వయంసిద్ధియాభివృద్ధిని సాధించి, వాటి నిర్వహణమును ప్రభావ ముంబుల యుండి

స్వరాజ్యము

“స్వరాజ్యమును వాగ్దానము చేసి చేసెదనో నేను తెలుస బాలకు మాకు వాగ్దానము సాధ్యమై కలదుగాని నేనాపక్షములో చేరలేదు గాన వారి యుద్ధకమేతా వాకు తెలియదు. వారు గూడ నిర్ధారణ చేసికొని ట్లు తోచును.

హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి

“పంజాబులో హిందువులను మహమ్మదీయులను వెనుక జేవటే లీకమగ వరస్థుర దూషణముల గావించుకొనుట లేదు గాని ఆరోధకములు మాత్రము తగ్గలేదు. కొన్ని మాసముల కిటి మంతి కరిగికులేర్పడగ. వనియు అప్పుడు నదియగు సమాధానము జరుగుననియు నేనానించెదను. ఈవివాదకు మూడుకాలములు అన్నవి. ముఖ్యమైనది. రాజకీయమున అర్థకమును, మర విషయముగూడ కొంత తేకపోలేదు.”

అకాలీల స్థితి

“అకాలీలవారు మతవిషయమున తమకుల మాక్కును నిరకరులుటకు తీరుకొనిరి. వారందులకు జయప్రకటనకు దొరకననుచు వరనుతుంటుంటే సమాచితము అటులనే సేస తమ ప్రతివ్యక్తి భంగము కలుగును. మరళియినచో దొరకననుచు వారందులకంగీకరింతురు.”

నర్ మూల్యం మైత్రిగారు

“నాకు నర్. మూల్యం గారిలో పరిచయమేమియును లేదు. ఈ అంగ్లయుద్ధమును ఉద్వేగిని పంజాబు గవర్నరుగా నిజమింటుంటుంటే నతడి ప్రదేమి చేయగలుగునో నేను చెప్పకాలను. ఏమనగా యీ దేశ్య గులలో కరుణకముగ మాట్టుకనవచ్చుచున్నది. ఇరకానవన భలో నర్ మూల్యం గారి భోజి యందు నికటిని యాయేటిని చాలభేదము కనబడినది గాన పంజాబులో వెలువందునో చెప్పి పిలువెను. నాకు ఏకమృదులైన ఆకలేను. అందరు నొక్కరిని వారే. సామ్రాజ్యవిధానమున సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమున సాగించుట వారిని యొప్పునది ఇండియా దొరకననుచు వారు నియంత్రింపబడిన కర్మలంబులను సరియింపక తప్పదు. ఏరాష్ట్రమున గాని ముఖ్యవిషయములందు గవర్నరు క్రికైత్వమొందుటకు పరికరాడు” అని లాలాజీ నుడివెక. (బొంబే ప్రాంతము)

బొంబాయి గవర్నరు

కొల్హాపూరులో స్ఫూర్తకచిహ్నమునకు శంకుస్థాపన చేయుట

కొల్హాపూరు:—బొంబాయి గవర్నరు నేను కొల్హాపూరుకు కచ్చినప్పుడు బహిరంగముగా స్ఫూర్తకచిహ్నమునకు. రాజ ప్రతినిధియు మహారాజును వారింటికి పోయి వీరింటికి వారును పోయి చూచుకొనిరి. దక్షిణ మహారాష్ట్ర కాశములు దాక కచ్చి గవర్నరునుమాచిరి. సాయంకాలమున గవర్నరు కీ శే. మహారాజుగారి భారత చిహ్నమునకు శంకుస్థాపన చేసిరి. గవర్నరు శ్రమవార అట్టయ్య ఎత్తయ్యవెళ్ళకాలకు ఇట్టి కట్టణమునకు యాచుటకు పరికరము తెచ్చెను. (అ. ప్రె)

రావుగారు (ఎమ్. ఎల్. సి)

రంగూరులో ప్రాంతే యినస్పెక్టరుపైని కేసుచేసిరి.

అక్కాకానకభల్ల సభ్యులుగానున్న ప్రాధేనకు ఆదమ పల్లి వారాణసిరావుగారు రంగూరులో నిన్న (ఒకటవతేదీ) జడ్జియాక్టును ప్రాంతలో సభ్యులను కంపార్టుమెంటులో వెనుకైను వంకరు తెల్లకుంతగా ఒకప్రాంతే యినస్పెక్టరు కచ్చి జిల్లాకు యాపించెదను. రావుగారు జిల్లాకు యాపించగా యినస్పెక్టరు ఆ గౌరవముగా ధూతరతో దాని లాకొకగా యిది మక్కాదగాదని రావుగారు మందలించిరి. అంతట నా యినస్పెక్టరు రావుగారి రొమ్ము మీదకచ్చి చొక్కాను చింపివేసెను. దానిని సూక్ష్మ వారాణసి రావుగారు పోలీసువారిని ప్రాంత కంపెనీవారినిగూడ ఫిర్యాదు జేసి. (అ. ప్రె)

వైకంఠత్యాగ్రహము

వంగరాష్ట్ర హిందూమహాసభవారు

తిరువాన్కూరు మహారాజావారికి లింగివార్తనంపిరి

“వైకంఠా ని ప్న వా తు ల వారు తమ వాక్కులను స్థిరపరచుకొనుటకు కర్మాగ్రహమునందగా మింగంపాము ఉద్వేగులు వారి ఆశ్రయమునకు అక్రమము. వారిని వెంటనే విడుదల చేయించుకోవలెను. రోడ్డుమీదకు దిరుటకేగాక తేవాలములలోనికి తెల్లకుతును నాకులలో నిర్బంధముకొనుటకు వారి మాక్కు నొసంగిగాని మాక్కులను కాపాడగోరెదము. అభిలభాకర హిందూ మహాసభవా జిటికరకు తీర్మానించి కిగాన మింగంపామును దొరకంబుత” అని వంగరాష్ట్ర హిందూమహాసభవారు కలకత్తాలోని తిరువన్కూరు మహారాజా గారికి లింగి. (అ. ప్రె)

పశ్చిమగోదావరి కాంగ్రెసు

కార్యసంఘము

7వ తేదీని నిడదవోలులో సభ జరుగును

ఈనెల 7వ తేదీ సోమవారమునాడు నిడదవోలు 9 గంటలకు నిడదవోలులో పశ్చిమగోదావరి మండల కాంగ్రెసు కార్య సంఘమునకు సభ జరుగును. మొట్టాటకావెను కొనుట్లు మండలరాష్ట్ర యనంపునభ్యుల ఎన్నికలు, మున్నగు విషయము లాసభలో తర్కింపబడును. సభ్యులందరను. ముఖ్యముగా రాగోరకనని ప్రత్యక్ష ముగత్యముగానే నేను గిహాదమునకి కలెగార్త ముడి.

ఎన్. శత్రుఘ్నాచారి :- గవర్నరు బిల్లులోని భాగములను కాపరసభకు బహుమతిని సందేశము భారతరత్న భవనములోని సూచకము ద్వారా.

అభ్యుదయ :- బిల్లును గవర్నరు గారు సందేశము ద్వారా పంపిరి. అందులోని భాగములను గవర్నరుగారు సందేశము ద్వారా పంపిరి. అందులోని భాగములను గవర్నరుగారు సందేశము ద్వారా పంపిరి.

కాపరసభ :- బిల్లును బిల్లులోని భాగములను కాపరసభకు పంపిరి. గవర్నరుగారు సందేశము ద్వారా పంపిరి. 71 ఏ. గవర్నరు ప్రకారము బిల్లును అమలు చేయించి.

అభ్యుదయ :- సందేశము అమలులో బిల్లును కాపరసభకు పంపిరి. 81 ఏ. గవర్నరు ప్రకారము, ఇట్టివిల్లులను అమలు చేయించి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

అభ్యుదయ :- గవర్నరు బిల్లును పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. గవర్నరు గారు సందేశము ద్వారా పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

రెడ్డిగారు :- బిల్లును కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

సర్. కార్యదర్శి :- గవర్నరుగారు :- అభ్యుదయ నిర్ణయమును కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

రెడ్డిగారు :- సీను అభ్యుదయ అధికారమును అమలు చేయించి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

హిందువుల వాదనలు :- బిల్లును కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

గవర్నరు సందేశమును :- బిల్లును కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

అభ్యుదయ :- సీను కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

అభ్యుదయ :- సీను కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

సంవత్సరములు?

ఈవిల్లును చర్చించుటకు ముందు ఒక సందేశము మేలమున కొంత రుదుతున్నది. గవర్నరుగారు, కాపరసభ ఆమోదించిన పట్టుకు ఒక సందేశమును ఈ కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

సీ, ఏ కేసులకును ఆమోదించిన యంతరాయమును అమలు చేయించి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

నిజము :- అభ్యుదయ నిర్ణయమును కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

అభ్యుదయ :- సీను కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

కాపరసభ :- బిల్లును కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

వి. మునుస్వామియ్యగారు :- బిల్లును కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

కాపరసభ :- బిల్లును కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

అభ్యుదయ :- సీను కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

రెడ్డిగారు :- మహాధికారులు బిల్లును సుప్రకారముగా నిరాకరించినది.

అభ్యుదయ :- సీను కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

సీ. ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరు :- సందేశమును నిరాకరించినది.

మునుస్వామియ్యగారు :- ప్రస్తుతము అధికారులు బిల్లును సాధారణముగా నిరాకరించినది.

మునుస్వామియ్యగారు :- సీను కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి. కాపరసభకు పంపిరి.

సర్. ఇర్రావతి :- అభ్యుదయ నిర్ణయమును కాపరసభకు పంపిరి.

వైమానికశక్త్యుద్ధమాన కిచ్చిన సామ్యంలో 1184000
పానాలు మిగిలినవి దీనిని ఇండియాలో ఎక్స్‌పోర్ట్‌ వైమానిక
ఏజన్సీలకు నిమిత్తమైన ఇంగ్లాండులో రక్షణార్థము పనియో
గింపచేయును:—

బాంబాయి, ఏప్రిల్:— గ్రాంటు మెడికల్ కాలేజీ
ఇన్ స్టిట్యూట్ లాల్ బాంబాయిలో ఒక గోలుచేసి గలిచెను
బాంబాయి జిల్లాలోని ఫోన్స్ వాన్ రాయల్ డివిజన్ మె
రె ను బిట్స్ మె రెండవ గోలుచేసి గలిచెరి, (అ. వె

మదరాసు శాసనసభ

మలబారు తెలస్సీబిల్లు

నన్ను ఫలహారాంతరము భాగమునకు సమావేశమయ్యెను. మలబారు తెలస్సీ బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు ది. 21 కృష్ణము శాసనసభకు ఆనుమతి వేసిరి. సోమవారమునాడు ఈ పాద సమాను బలపరచిరి.

కృష్ణా నాయకులుగా మలబారు తెలస్సీబిల్లును ప్రవేశ పెట్టుటకు ఆనుమతి కోరుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

మలబారునందు భూస్వాములకును రైతులకును పరస్పర సంబంధములు అనుచులముగ లేవు. భూమియంతయు తెమ్మిల స్వాధీనుబడుచున్నది. కానందాదులు జెమ్మిలవద్దనుండి భూమిని తీసికొని సాగుబడి చేసికొనుచున్నారు. నిజముగ కష్టపడువారు భాగంవారులేనను సర్వహక్కులు తెమ్మిల కేయి న్ను వి. ఇందుకల్ల భాగంవారులకు అధికమగు ఇచ్చించుట ఏర్పడుచున్నది. కానందాదులకు ఇచ్చిరైతులకు తాము సాగుబడి చేయు భూములపై కొంతసేపు కలుగజేసిననాటి నానునస్య మలబారునందు అంతయందదు. ఈవరికితగు మలబారు అభివృద్ధి కే భంగకరముగ జూస్తుంది.

జెమ్మిలకు సంప్రదించుటకు నుండితే భాగంవారులకు సాగుబడి చేయుచున్న భూములందె జెమ్మిలవారులకు అనుకూలమున్నది. ఇట్లు చేయువా రెవరు. దో యున్నారా. కష్టకు భాగంవారులు ఇండుకట్టుకొనకు. ఇండుకట్టుకొని కొట్టుకుట మాద జెమ్మిల అనుమతి పొందవలసియున్నది.

ఈసమస్యను పరిష్కరించుటకు మలబారు నుండి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నది. ఈవిల్లు జెమ్మిలకుగల శక్తాయుకు హక్కులను తొలగించుటకు యత్నించుట లేదు. రైతులకును భాగంవారులకును భర్త్యులనుగల హక్కులను కలుగజేయు వలయుననియే వాడుదేశము.

ప్రభాకరతంపనుగారు బిల్లును ఆమోదించుట

ప్రభాకరతంపనుగారు బిల్లును ఆమోదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— తరలికలవారిది జెమ్మిలకు అనుభవించుచున్న హక్కులను తొలగించుటకు ఈవిల్లు యత్నించుచున్నది. మలబారులో 210650 నుండి జెమ్మిలకున్నారు. జెమ్మిలకు అధికసంఖ్యాకముగ భూమిస్వామిగలవారైయున్నారు. ఈవిల్లువల్ల వారికి అధికమగు పట్టుము కలుగును. ఈసమస్యను పరిష్కరించుటకు ప్రభుత్వమువారు రెన్నితయ్యాయితో ప్రయత్నించిరి. ఈ విషయమై పరిశీలించుటకు నియమితపడిన రాంధన జెమ్మిల హక్కులను తొలగించుట ఎంతమాత్రము న్యాయముగాదని సలహా ఇచ్చి యున్నాడు. మలబారులో భాగంవారుల పలుకు బడి అధికముగ నున్నది. ఎన్నికలకు నులందు భాగంవారులు గావించిన ఆదోళనమునకు ఫలితముగ ఈవిల్లు జేపడినది అభిప్రాయము. ఈ విల్లుల్ల సామాన్య రయతులకుగాని జెమ్మిలకుగాని లాభము కలుగదు. మధ్యవర్తులు ఎట్టి పనిచేయుక లాభము పొందువారగు భాగంవారులకు లాభము కలుగును. రయతుల కంటకు హక్కులను కలుగజేయుటకు కృష్ణానాయకులుగా అంగీకరించిన నేను సంతసింపెదను.

బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు సభవారంగీకరించుట

బిల్లునకు ఇది ప్రభుత్వదేశ యగుటచే నిబంధనలు ననుసరించి దీర్ఘ కాలము చర్చజరుగుటకు అవకాశములేదు. కావున ఆధ్యక్షుడు కృష్ణానాయకులగారి ఉపపాదనమును వోటుకు పెట్టెను. ది. 21 (ప్రభాకరతంపనుగారు తప్ప మిగిలినవారందఱు ఈఉపపాదనమును అంగీకరించిరి).

మద్రాసు శిశువుల చట్టమునవరణ బిల్లు

కన్నుట ఈ సభసభిల్లును గొ.నావుగారు ప్రసాది చిరి. బిల్లు సెలక్టు కమిటీ కీమతము: ఇది ఆమోదించబడెను.

పిల్లజేబి బిల్లు

రైల్వేయందును, రేవులయందునుగల ఇతర ప్రదేశములందును సరకులు అధికముగ దోచులించుటకున్నది. నేనుగల ఆదోళనవారి పై కేరమునాసి కేషిం చుటకు పీఠిక వున్నది. ఈవిల్లుని తొలగించుటకై గొ.లా మొదలగువారు నిన్నటిదినము భాగంవారులకు ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి.

బిల్లును ప్రవేశపెట్టుచు లామొదలగు రిట్లుచెప్పిరి:— రైతుల పరిస్థితిని దొంగతనములవల్ల వ్యర్థమునకు అధికమగు నష్టము కలుగుచున్నది. ప్రస్తుతము కృష్ణానాయకుల క్రిమినలు చట్టము ననుసరించు నెండుముగ గర్తించబడినవారిని కూడ తీసిం చుటకు నీచులేకున్నది. కొన్ని దర్శనములను తెలిపెదను. కొ

న్నిదివములక్రింద ఒకరు రెండు రిక్వాండ్ల గవర్న మెంటు (నెను నకు తీసికొనివెళ్లి అయ్యైతలకు అవసారింది రిక్వాండ్ల నింత నుంచుకొని పోవుచున్నాము. అకమానమునై పోలీసువారు అతి సాధించిరి క్రిమినలు చట్టముల ననుసరించి ఈ చట్టపు ల దిగవర్న మెంటు (నెను అధికారులు గర్తవ పట్టిన కాని నిండురు తీసిం చుటకు పీఠిక వున్నది. అట్లేవులు గవర్న మెంటుకు క్రిమినలు సంబంధించినవరి తప్పుటకు పీఠికవందెను. నిందితు ఈ విషయం చేయుదెను. నేటియెన్నియో దొంగతనములు జరుగు చున్నవి. కాని జేమిలకు తీసికొనుటకు పీఠిక వున్నది. ఈవిల్లు ఆమోదించబడిన ఇట్టిదొంగ నవలకు అనుమతి అతకాశముం దును. ఈవిల్లు నకునంది కొన్ని ప్రదేశములకు ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశించుటకు. కొన్ని సాగులను నిర్వహించుచున్నది. అయా ప్రదేశములందు ఆయాసలములకు తీసికొనిపోవువారిపై పోలీసు వారు అనుమతించు వారిని నిర్వహించి వారిపై నేర య మోపవచ్చును. తివడనున్న సరికు దొంగతనములకు సాక్షుగాదని నిమితుడు నుటకు చేసికొనవలెను. ఈ బిల్లువల్ల దొంగతనములు తగ్గుటకు భావమునకు ఈ దొంగతనము కష్టము కలుగు చున్నది. కాన గౌరవవర్తులు ఈ బిల్లును ఆమోదించుటయనని కోరుచున్నాను.

గోపాలమొననుగారు

గోపాలమొననుగారు బిల్లును ఆమోదించుచు బిల్లు పోలీసు వారికి అధికమగు అధికారులు నిచ్చుచున్నదనియు, దక్షిణం దిండు ను గర్తవంబులువారు ఈ బిల్లును అంగీకరించుట లేవని యు, చెప్పిరి. ఈ దొంగతనము లన్నియు పోలీసు వారిపక్షము ను కల్గి నేరంకు ఇచ్చునని గోపాలమొనను గారు చెప్పిరి.

సర్వమూర్తిగారు

సర్వమూర్తిగారు బిల్లును ఆమోదించుచు బిల్లు చెప్పిరి. ఈ బిల్లు న్యాయపరమము విభాగమును కలకరియక జేయు చున్నది. నేటినుండి యజ్ఞప్రాయకులకు ప్రతి పాటుకు నెక్స్టి యనునాదము న్యాయశాస్త్రమునకు మూలాధారమైయున్నది. నూతుండి నేరములు తీసివేడవచ్చును తప్పలేదు కాని ఒక నిర్దోషి తీసికొనిన తప్పని న్యాయశాస్త్రప్రేర యకు సి. వి. రాం స్వామయ్యులుగారి ఇట్టి వివరీకృతిబిల్లును తెమ్మిల ఆధ్యక్ష ము కలుగజేయుచున్నది. పోలీసువారి నిండుకట్టుకను ఈ బిల్లు సమాధానిక నుండగలదు. తమ ఆగ్రహమును పాలై కల రిరి పీఠికవంట పోలీసువారికి బిల్లుచక్కని అకామొనను. బిల్లు ఆమోదించబడిన కొన్ని ప్రదేశములు సరకులు ప్రత్యేకించుచును. అయా ప్రదేశములందు ఆసంకులతో వచ్చువారిని అకమానము నై నిర్వహించుటకు పోలీసువారికి అధికారముండును. అధ్యక్షు అని మారు ఒకదినము సాక్షులము ఒకపాట్లం చక్కనితో హర్షుకట్టుపోయిన పోలీసువారు మిమ్ములకు కర్పించిరి కా రాస్యవాచనం నుంచవచ్చును.

గొ.లామొదల:—అధ్యక్షులు చక్కనిరపాట్లముతో హర్షుకట్టుపోవు అనుభవము.

సర్వమూర్తిగారు:—అధ్యక్షులు నైరాలముగోదంబు చక్కనిరపాట్లముల కొని బుడిలో హర్షుకట్టు పోయ్యును. సర్ బాట్టపాటుకు గారు త్వరలో ఇగ్నాండుకు పోవుచున్నార కదా. వారికి పాగనంబులకై హర్షుకట్టు పోవచ్చును. (వచ్చు) అప్పుడు అధ్యక్షులకు సర్పంధము ప్రాప్తించినను ప్రాప్తించె య్యును. గొ.లామొదల గారి పక్షకై చక్కనిరపాట్లముతో హర్షు కట్టుకట్టిన దనుకొనెదము. పోలీసువారు మెను నిర్వహించి గొ.లామొదల గారికి సమ్యకుల సంపెదన ఆచక్కనిరపాట్లము తివడయు తాను కొనెనయు యజ్ఞప్రాయమై గొ.లామొదల గారికి మాద చిక్కు కలుగును. ఇదంతయు అనుభవముయొ వివరీకృతియొ చెప్పగలదు. ఒక చట్టము యొక్క పోలికయును పరిశీలించువచ్చును ఆచట్టము మర్ల వీర్వడగల అతివిషయములనుగూడ పరిశీలింపవలెను. పోలీసు వారికి ఇట్టి వివరీకృతికారముల నిచ్చు చట్టమును నేను అంగీక రింపవలము. నామి నేటికే సభ్యులకు కొంత చెప్పెదను. విద్యాలములు భవిష్యు తప్పించుకొనెదరు. టిట్టి టిట్టుల కల్ల వచ్చుచువారు బాధపడువారు నిన్ను వారులకు చేరి వారు వీరము. కావున వీరల ప్రతినిధులు అని నామి నేటికే సభ్యులు ఈవిల్లును నిరాకరింపవలయునని కోరుచున్నాను.

బిల్లును బలపరుచుచు గర్. జేమ్మిలమునగువారు మాట్లాడిరి రామస్వామి మొదలి అశ్వుదాస్యని ఉదయగారు బిల్లును బలపరుచుచు మాట్లాడిరి.

రామలింగారాధిగాని, సమేతమొనలి శ్రీరాజు అయ్యం గారు ఆదిశాసనములకైబిగారు బిల్లును అమోదించుచు మాట్లాడిరి.

ప్రభుత్వసభ్యులు: ప్రభుత్వర మయ్యగారు: ఈ ఉప పాదనమై సభ్యులకు వచ్చుకోవలయునని సి. యల్. మూరు గారుకోరిరి.

బిల్లు ప్రవేశపెట్టవలయునను ఉపపాదనమై సభ్యులకు వచ్చు కొనుటె ను. అనుచు అయి గర్. రిరి తర ప్రతిపాలముగ రికి తు కచ్చుకుల నొనగిరి. (ప్రభుత్వ సభ్యులు, మంతులు, కాన్సిలు కాన్వేక్షన్లు, మంత్రీకర్తమునకు చేరివారు కొందరు మహాన్యునీయులలో అచ్చుకు ఆతిగారు మరి ఇతరులు అనుచులముగ సభ్యులకు నొనగిరి. ఇండియన్ టుల స్వరాస్యపక్షమునకు చేరివారు, మహాన్యునీయులలో మూ సానెముగారు మరిమనువులు ప్రభాకరతంపనుగారు ప్రతిపాల ముగ సభ్యులకు నొనగిరి. చల్ల శ్రీ రాజు, యల్. సి. గురు స్వామి, మార్తాండపిల్లై, సర్. కే.వి. కృషి నాయకుగారు తిట్ట సభ్యులకు నొనగిరి.

బిల్లును తరలిం చుటకై సెలక్టుకమిటికి నియమితపలయు నని గొ.లామొదల గారు కోరుచు సెలక్టుకమిటి సభ్యులపేర్లను చదివిరి. ఈ ఉపపాదనమూడ ఆమోదించబడెను.

అంతకు సభ ఆవునల చేయుదెను. మరల నేటిదినము ఉ దయ 11 గంటలకు సమావేశ మగును. హిందూ ధర్మాదాయ మొదిల్లుచే చచ్చుటకును.

నెల్లూరుప్రభుత్వ ఫిర్యా కార్మినుసంఘము

ప్రై సంఘముయొక్క సామాన్యసభ 1924 ను ఏప్రిల్ నెల 4 తేది కుక్రవారం సాయంత్రము 5 గంటలకు జిల్లా కాం గ్రసు కార్యాలయమునంద జరుగుచునాన యావచ్చుండి సభ్యులు విచ్చేయువారికిలు.

కార్యక్రమము:— (1) కార్యనిర్వాహకవర్గమును ఎ న్నుకొనుట. (2) జిల్లా సంఘముకు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనుట, (3) ఫిర్యా తరపున వ్యవసాయ పెట్టింపు విషయమై ఆలోచిం చుట, (4) ఇతర విషయములు.

సి. వి. నరసింహం, కార్యదర్శి.

నెల్లూరు. కార్యదర్శి.

కృష్ణాజిల్లా విద్యార్థి మహాసభ

శ్రీయంత గొ. కృష్ణి వెంకటరామలక్ష్మీనారాయణకృ గారు, ఏలూరునుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ రామమునకు వెళువారిని ఉ ద్వీకన చెడిరి. యచ్చటివిద్యార్థులము మాకై క్రిమాన్యములకు తిలకట్టుగా కృష్ణాజిల్లా విద్యార్థి మహాసభ యా కట్టణముననే జరపనిశ్చయించివారు. శ్రీయంత కృష్ణగారు ఆంధ్రరాష్ట్రము విద్యార్థి కాన్వేక్షన్లు సభ్యులలో నొకరు. వీరికితే తివర డి. యి. కడిమి. తివరకు నన్నట్లుగా వాడుకలకును దడుచి మా సభకు వారందఱు సహాయముచేయులసిందిగా గోతున్నా ము. వారందఱును వారివారికి తోచిన మూచనలను యాదిగవ చివనామాకు పంపించ ప్రార్థితులు. ఈసభను సాధ్యమైత త్వరలో విద్యార్థులను నాయకులను వచ్చి సభను జనుప్రము గా జరుపుటకు అంగీకరముయొ నశ్యేషించి యా నెలలములలో గానే జరపనిశ్చయించివారు. ముఖ్యోద్యేషములు రెండు. 1. అభిలభారత విద్యార్థిసభా తీర్మానకారము మండల విద్యార్థి సభసామెంటు 2. విద్యార్థుల తమవీర నరణ శతసాత్రైక కాన్వేక్షులకు చేరుట వద్దొప్పించుట. విద్యార్థులకు, వారియ పాఠశాలలో విద్యనభ్యసించువారును, గవర్న మెంటు, లేక గవ ర్న మెంటు సహాయమును పొందు విద్యార్థులములలో జరుపు వారును, అసహాయపడకును వారి విద్యార్థులమును మాన నవలెను) విద్యార్థులకు, విద్యార్థుల పాలైకాభిలభమును యాసభను నిర్విఘ్నముగ జరుపుటకు సహాయపడెదమ గాక ను ని యెల్లరడకు విన్నవించుచున్నాము.

వల్లూరి రామారావు,

అభిలభారత విద్యార్థిసభాకార్యవర్గము కార్యదర్శి, బండకు.

సుగుణమణి

నవల. 5 భావిభానమయ్యును, వాక్రవీడుగురులమునము. అనేక పాఠశాలలో నుడయోగించుచున్నాడు.

రెడవనాళ్లు వెం. రు. 0.80.

పాండరిక మాహాత్మ్యము

పాండరుంగ మాహాత్మ్యంతర్గతమును నొకకవచగ్రంథము చూచిరి: అసి. డి. ఇదియువారకాల గొనవయోగించుచున్నాడు. రెడవ నూర్లు. వెం. రు. 0.80.

ఆంధ్రనైషధ సారము

శ్రీనాథ్యక కృంగారనైషధము ననుసరించి తవనూ పమున వ్రాయబడినది. ఈగ్రంథమును బాచి యానందింక కొ రెడము కల్పించుట కిది తాత్పర్యము. పాఠశాలలలో నుడయోగిం చుట వెం. రు. 0.80.

ర్యవధుడు వెం. రు. 0.12.0.

మాటిగ్రంథముల వెం. రు. 1.20.0 పాఠశాలలలో నుడయోగిం చుట చే యెడల మాదిరికావలెను పంపలను.

అత్తలూరి సూర్యనాయక, ఈమని, గుంటూరుజిల్లా

చెన్నరాష్ట్ర పరిపాలనా నివేదికము 1922-23

సంగ్రహ పీఠిక.

1922-23 సం. పరిపాలనా నివేదిక తొలిభాగములందు 1928 సం. ప్ర. సం. గ్రహచక్ర చిత్రమును పి. ఆర్. ఆర్. నీ దిగువ పొందుపరచుచున్నాము.

ఈ సంవత్సరమునందు ప్రాముఖ్యత యొనగ జైత్రసాయా వంశముల రాక. రీడింగు ప్రభుత్వప్రతినిధులు మధ్య తిరుచనా పత్రికకరములు జూనియర్ మదరాసుకు దిక్కుబతుక తేదీన విచ్చిరి. మారతాల జరిగించుటెని ఆసమావేశములు చాల ప్రయత్నిం చినను ప్రభుత్వము సహజము చాల ఉత్సాహపూర్వకముగ జరిగెను. నాలుగు దినములది, చాలాకార్యక్రమములను జరిగిన కానసభకు వర్ణించిన పేజీ 11 వ తేదీ సాయంత్రము చెన్న పురి పేరి.

కానసభ

ఈ నిర్వహణకు 1919, ఇండియా ప్రభుత్వచట్టము క్రింద నేర్పడిన ప్రభుత్వముగా ముగిసిరి. ఈసభ ముగియి తోత్రున, గావించిన చట్టములు - మదరాసు సర్వే, సరిహద్దుల చట్టము, విశ్వవిద్యాలయ చట్టము, పరిశ్రమల సహాయచట్టము, మదరాసు ప్రాంతపుట్టు, నీటిపారుదలను గూర్చి ప్రభుత్వమువారి కాధ్యక్షతను స్పష్టపరచుచున్నచట్టము మొదటిసారిగా ప్రవేశ పరచబడినదిగాని దాని విధానము కొందరి కిచ్చును లేకుండుటచే చర్చించుట కంగీకరింపబడలేదు. జిల్లామినీపాలిటియో, స్థానిక సంఘములు చట్టములనుండియు రెండు బిల్లులు ప్రత్యేకసభముల విచారణకు రుండుచున్నది గాన ప్రభుత్వమువారికి ముగియని తో త్రున తిరిగిలేదు. గతలోను బడులునుచుండ చాల తీవ్రముగా విచారింపబడిన హిందూభాగ్యవంతుల చట్టము, చెన్నరాష్ట్రములో ఇండియా ప్రభుత్వము 1868 నుండి 20 వ చట్టమునకు మించిన హిందూభాగ్యవంతులముల బాగతగా మరలొకపను నట్లు జూరుటయే యాచియున్నట్లు ముఖ్యోద్దేశము. ఒక ప్రత్యేకబోర్డు నేర్పరచి, భార్యదాతలను తగినరూపొని బాగుగ పరిశీలింతు నీర సంఘముల నేర్పరచి విమిగిలిత భవమున 'ప్రెజుడ' నూక్రమ ప్రకారము వినియోగించ బడుటకు తేయుట యాచియు నందునూ చింతపడినది. ఈరాష్ట్రమువారు ప్రభుత్వప్రాముఖ్యత చాలవరకు యాచియును గూర్చి ప్రతిపాదనలుగావించెను. గతర్షయగారికి ప్రాతినిధ్యముల మూలమున అర్జీల మూలమున బెంతులబెను. కానసభలో నిది అంగీకరింపబడెను. కాని గతర్షయగారు జైప్రసాయగారితో దీని విషయమున చర్చించి కొన్ని మార్పులను కూచించి సభవారి విచారణార్థము తిరిగి పంపిరి.

నూతనసభకు అధ్యక్షుల నెన్నుకొనుట అట్లొ యగులో అభ్యుదయమున జరిగెను. వివిధ రాజకీయక్షేత్రములకుం ద్రుక్తప్రతిపాదనల స్వరాజ్యభావము ప్రాప్యజేయుట స్వతంత్రము అంగీకరించుట వారు అధ్యక్షులుగా నుండుటచే చాల ఉత్సాహము ప్రబలియుండెను. మూడువర్షములవరకు పోటీ జరుగుట, నూతన విషయముగాను, ఇదనసభ్యులరావలసిన నియోజకవర్గములను యొనమునుగూడ అధ్యక్షులందరికి విన్నికలలోను, ప్రతిపక్షమువారే యొక్కరంకి సభ్యులుగా వచ్చిరి. ఈపక్షము తొలిసారి క్రిందటి సభలో ముక్తముగా నుండిన హిందూవరకు నేరొకని గతర్షయ గారు నూతన సభ ముక్తముగానియుండిరి. ఎన్నికలవిషయము యొనము ప్రమాదములకుంధింపబడెను. ముం దటికంటె యొక్కరంకి పట్టినవచ్చిరి.

అధిక ఉపసభాము, పట్టిక ఎక్కువయు ఉపసభాము, యారమును కానసభలోని స్థిరఉపసభాముగా నిలిచింది. ని మ్మనాను. విచారణసభలు మొదటి సలహాసభములను నేర్ప బడినది. 18 వ తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టబడినవి. అందు 47 వది ముగింపబడినవి. 420 ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవి. ఇవిందలి అభ్యుత్సాహము 'గర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారు, ఇంగ్లాండులోని ఇండియా కాన్ఫరెన్సును నియమింప. దేవేయుటచే కానసభ భవ చాలసమృద్ధము కలిగెను.

రాజకీయపరిస్థితులు

మలబారు జిల్లాలో విప్లవావంతరము గలిగిన వెలసినట్లున్నది. విప్లవమునకు సమర్థులైన క్రైస్తవులు కేసులను పూర్తిచేయుటకు చాల ప్రయత్నించుచు జరిగెను. ఈజిల్లాలోని మొన్నచట్టములను సమీక్షించి సినయోజన ప్రారంభమైయున్నది. కాని విప్లవము తగిన సు

ఖాతను బాధింపలేదు. మలబారులో 'పోలీసు రాజ్యమునకు' క్లిష్టతరముగా కొంతయూదోకన తరిగివలన ప్రారంభించుట బిల్లును నలును చర్యలను బాగుగ విచారించుట కొక సంఘము నేర్పరచుటని గోరెను.

అసహాయోద్యమము

సంవత్సర ప్రారంభమునందు అసహాయవాదులలో రెండు కక్ష నేర్పడినవి. ఒకపక్షమువారు గాంధీగారు విధించిన కార్యక్రమమునే నడిచియుండి కానసభల బహిష్కారమును గోరుచుండిరి. రెండవపక్షమువారు పి. ఆర్. దాసుగారి నను జరిపిరి, కానసభలకు గత్యులను బంధ నిర్మించిరి. ఇకపక్షములవారును గలసి 18 వ తేదీన గాంధీదినము జరుగ ప్రయత్నించి బాధింపబడుటకు ఉత్సాహముతో నెగుంజేరిగాని, దీనివలన యొక్కర ఉత్సాహము కలుగలేదు. మధ్యలో కాంగ్రెసుపక్షమువారు మద్యపాననిషేధప్రయత్నములను అతి తీవ్రముగా జరిపిరి సారాధికారులను బోధించుటచేవారిని బాంట్లములు బాహిష్కరణగా నెదుర్కొని నిలుపుచుండిరి. ఒక కలెమగ బంధము కల్పిరి. ఇట్టిచర్యలు పుట్టుకు తగిన ప్రయత్నములు జరిగినవి. ఉద్యమముని అట్లు తేలు బిల్లును కోయించు తర్వాత యాత నెట్లను గుర్తించుకొనిరి భయపెట్టిరి. స్వరాజ్యవాదులు యెన్నికలలో పాల్గొనిరి. మదరాసు కానసభయందు విషయము గాకపోయినను సామూహ్యసభయందు యొక్కరకత్తావ్రులైరి. కమ్యూనిస్టు ఆందోళనపర డో. డు "లేబర్ కి సాంపర్" ఫాసింజెను; గాని అసహాయవాదులవలన గాని యిది కార్యకర్తల నాయకులవలన గాని తగినవిషయమును బడచలేదు. ఉద్యమమును క్లిష్టతరే కాండ్కోరము అతిదామలు చాలించిందరగా ప్రారంభించబడిరిగాని జయము గాంచుటలేదు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు మహాసభ కార్నికమానేజరు కాకివాడలో దిశించుచు చూసారమున జరిగెను. దాలోచాటు కిలాభకురం యిందరరాజ్ కనభూచుడ జరిగినది.

చికాకులేమయ జయగలేదు, కాంగ్రెసువారు నిర్మాణ కార్యక్రమమునే స్థిరపరచిరి. ముఖ్యముగా కిలాభకు సహాయు దీచుకలలో యొక్కర ఉక్రేమూరించుటకు ఉపకారము లొనగబడినది. స్థిరమైన కుండీక సంఘము నేర్పరచుటకు గూర్చి నొక్కరకత్తాచేరిరి. అకలింజెన్సుములు గ్రేకోనబడియెను. ఉర్దీవారిలో బ్రిటీషువారిసూచి గావించబడిన పేజీ 1 కిలాభకు ఆందోళన ముంతుంచించిరి. మహాత్మాదీయలలో నెక్కువమంది యాసాధిని కోయాడిరి. కాని అఖిలసభలో 'జెడెకులో ఆరబు'నుగూర్చి తీవ్రముగా అభ్యుదయము ఆందోళన జరిగినది. హిందూ మహాత్మాదీయ జైవర్యము కొన్ని వోట్ల బాండ్లనుగాని సమదామమును అల్లరులు జరిగలేదు.

రంగభిమూరి

1922 సంవత్సరమున గలిగిన పరాభవములచే ఏజెన్సీ ఫిత్సారీదాదన శ్రీరామరాజు మూడుమాసములవరకు దాగొనియెను. అయిన గాంధీయము జయబడి తీసింపించినది దలంచి మార్చిఅఖిలర ప్రభుత్వమువారు పోలీసుదళములకు తగించిరి. అందుచే ఫిత్సారీదాదలు ద్విజీకృతోత్సాహముతో నడిచెయుటకు ప్రోత్సాహము గలిగెను. ఏప్రిల్ 17 తేదీన రాజు కొందరు అనుచరులతో గోదావరిజిల్లా అన్నవరంపాలెమునను నివ్వయోజనముగా ఆయుధములు ముందుగుండుకై వెడలి పోలీసుదళములధికము చేయుటకు. పంపిణీచేయుటకు మలబారు ప్రత్యేక నిబ్బంది తిరిగి రప్పించి ఫిత్సారీదాదలకు బంధించి యెక్కువము జుగెను. గొప్పవిప్లవము మన గ్రామముల విమూరితాలకు భయపడి వారివాడ తెలిసి యు పోలీసువారికి వెలుప వెరచి తగినసహాయము చేయకుం డి. స్థిరవైరత్యము. జ్వరములచే పీరింపబడుచున్న పోలీసు వారికి తగినబలము చేకూర్చుటకు గల యెక్కువలవలన కార్య భార మధికమయ్యెను. అప్పదత్తుకు పోలీసు దళములు హెచ్చింపుచుండుటకు. పోలీసుచట్టముక్రింద రిమాండులవరకు కొన్నిసభలలో పట్టు విధింపబడినది. ఫిత్సారీదాదలకు సహాయ మొనర్చువారిని ప్రభుత్వమువారికి భోగట్టా నీజుబాక పోయి బాధిని కొందిరి గ్రామవాక్యముల విశీలించి గాని ప్రజల చర్యలలో యొక్కరమార్పు గలగలేదు. యొక్కరనిర్మితులు తారు మారమునవి. మేమానము లో విమూరితాలము ఒక కలుయినప్పటికినీ, ఒకడిపీటకట్టారునీ, కొందరు బహుములను బుట్టోరులను పట్టికట్టిరి. సెప్టెంబరు 17 వ తేదీ రాత్రి పోలీసువారు రాజుయొక్క ముఖ్యులనుచుని ముట్లయ్యదొరను బంధించిరి. అక్టోబరులో కొందరు గూడెముపోలీసు నేడును ముట్టించిరి. వారిని పోలీసువారు పారకొరిగిగాని ఒక

జమాను వారు దయ్యెను. చాలసాయలు పోలీసువారు ఫిత్సారీదాదల వెదుర్కొను చాలి. సెంబరులో చాలపోరాటములు జరిగినవి. చాలవాటిలో ఫిత్సారీదాదలే నవ్వుచోయిరి. ఒక్కజమానుమాత్రము వారుదయ్యెను. ఈవిప్లవమును పూర్తిగా అణగగొట్టకై నహాయపడుటకు అసామురైపుబుదళమును దెచ్చి నెట్టుటకు సంవత్సరమున నిర్ణయింపబడినది.

(పక్షము)

చెన్నపురి బజారుధరలు

—:—:—:—

ఏప్రిల్ 2-వ తేదీ బుధవారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 45-0-0	మొదలు 55-0-0	జలకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు,	పరకు.
కునుమ తెనాలిబి ,, ప 48 గలవి రు 18-0-0	14-0-0	
నెల్లూబి ,, డిటా ,,	16-8-8	17-0-0
డిల్లీబి ,, డిటా 45 గలవి ,,	16-8-0	17-0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8-12-0	9-0-0
సువ్వలు ,,	24-0-0	26-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 12-0-0	రు 18-4-0
నెనగలు ,, డిటా ,,	8-12-0	9-4-0
పెసలు ,, డిటా ,,	11-8-0	12-8-0
మినుములు ,, డిటా ,,	12-8-0	18-12-0
ఉలము ర 164 ,,	7-8-0	8-0-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 175-0-0	180-0-0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం వేరునెనగపప్పుబా 1-కి	,, 60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము ,,	,, 55-0-0	58-0-0
వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 140	మి.కా.నూనె 187	
అముదము నూనె బా 1-కి	రు 160-0-0	162-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 165-0-0	170-0-0
మారపసుపు ,,	రు 125-0-0	180-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరిబి)బా 1-కి	రు 70-0-0	100-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 45,	50	
కాళహస్తీ పాయకట్టు ,,	రు 60,	70
బెల్లము బా 1-కి	రు 50-0-0	65-0-0
చింతపండు బా 1-కి	రు 26-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1-కి	రు 80-0-0	82-0-0
చదరం ,,	,, 80-0-0	86-0-0
రవుండు ,,	,, 80-0-0	88-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 తులంకు	రు 78-0-0	82-12-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 26-2-0	26-8-0
సవరను 1-కి		16-8-6
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 295-0-0	330-0-0
కాగి డిటా	రు 840-0-0	860-0-0
అస్కా చక్కర బ 1-కి	రు 51-0-0	52-0-0

(7) రంగులు రలిజరైనను

అవకృష్టుకు	20 డిగ్రీలు	రు 90-0-0
కొట్టి కృష్టుకు		డిటా

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0
జ్వరహరిని అయిగురూలు నేదింకి ప్రట్టు విడుపు జ్వరములు, చలి పురాజ్వరములు మొదలగు సమస్త జ్వరములు మామన

కపహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-6-0
దగ్గు క్యానకోశములందు జలహీనతలన ఏర్పడును. ఇది అసహనములైత్యములకు ఏర్పడిన దగ్గు. శిశుకాలమున ప్రబలింపు దగ్గు. క్యానకోశముల గూర్చు సాశములంగు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బుసము, తులదగ్గు, దగ్గుకు నేంచలవనిన మందు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును.
అమ్మలొంగనం దిబో, ముదరాగు - బొంబాయి,

పే. శే. శ్రీ సుబ్బాచార్యుల వారు, మాటలకు న్యాయము

అమృతాంజనము

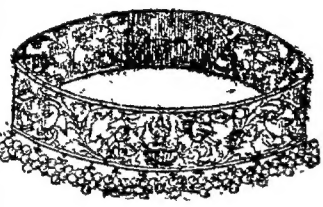

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము ప్రతిషాపులోదారకును

అమృతాంజనము టిపో, 6, తంబుచెట్టి వీధి, ముంబాయి రోడ్ 109 వేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

సమృద్ధి మునకు ప్రసిద్ధి చెందినది

చేతిపట్టెడలు, లేక నాగవత్తులు

వీటిని పాతికాపరిక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వెడల్పువరకును, 6—14 సవరముల వరకును యే మోస్తరులో కావలసినను చేయవచ్చును. చేదారం నహా మజారి రు. 25—35 వరకు గలదు. మోస్తరు, పనితరము వీటిని అనుసరించి సవరములు, మజారి నిర్ణయించ బడును. సవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వబడును.

172 పుటల మా అందమైన ట్రాలాగు ధర రు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలకర్తలు, 25 వైవాహరకోడ్డు మద్రాసు.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్క రుతప్పక వాడతగినది!!

పాశ్చాత్య వైద్యులచేత పరిశీలించి వారి అభిప్రాయము ప్రకారము—ఈ దివ్యమృతము విక్రీరి విలువయొక్క స్థూరి, మంత్రమృత్యు, పచ్చకర్పూరము, అమృతమైన వనమృతముచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల ఔషధములేదనవచ్చును మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మూత్రము గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. పా కొంకు. పొద్దుభాగ్యనేక. బిడ్డలు మొదలు పెద్దవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానధేదములతో వాడవలెను. ఇదిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినది అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.

వృద్ధరాజసాయనము:—బలహీనము, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకము దలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామబాణముకంటె. వైద్యులను తుడుపుటయేగాక మంచిత కృత్తిని, అద్భుతమైన ధారువృద్ధినికలిగించును. 2-0-0

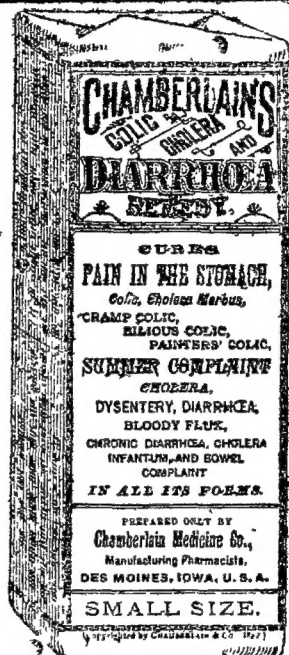
మహాభృంగములకలెలము:—కండ్లుమంటు, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడవని తలనొప్పి, మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు కిరో, నేత్రకాగములను తత్పక మదుచ్చును. 0-8-0

ద్రుపదపరిశోధి:—ఎట్టిరకము తీటి, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0

చారిత్రాంజనము: కండ్లలో ఎఱుపు, నిర్లకారుట, మజు గాయండుట, కండ్లలో ప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవి మూడుగును 0-8-0

మా ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిబడు ఒకసారి మా ఔషధములు కొనివహరికే తెలియును.

పాశ్చాత్య వైద్యులచేత పరిశీలించి వారి అభిప్రాయము ప్రకారము—ఈ దివ్యమృతము విక్రీరి విలువయొక్క స్థూరి, మంత్రమృత్యు, పచ్చకర్పూరము, అమృతమైన వనమృతముచేర్చి తయారుచేయబడినది.

చేంబర్లెన్ గారి
కులనొప్పి
అతిసార
నివారిణి (2)
ఈ ఔషధమును
సేవించుటచే
కడుపునొప్పి, గ్రహాణి,
అతిసారము, కులనొప్పి,
శేగు సంబంధమైన వ్యాధులు మున్నగునవి అత్యద్భుతముగా కుదురును
అన్ని బాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును. 39

అందరును వాడతగిన
మామదనమంజరి టానిక్ మాత్రము
పిటినివాడుటచే ఆయుర్ము, అంతు, ఆరోగ్యము మొదలగునవి వృద్ధియగును, అన్నిరకముల వ్యాధులకు ఎట్టి నీతిలో నైనను మంచిగుణము నిచ్చును 40 మా గల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1 రైక్యవిద్య కావలసినవారు వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.
రాజవైద్య నారాయణరాజ్ కేళవజ్జ
27 వైవాహరకోడ్డు, మద్రాసు

సక్సన్ దంతచూర్ణము
ఈ చూర్ణము డి.ఎ. వస్తువులతో రయారు చేయబడినది, కళ్ళ సంబంధమైన వ్యాధులన్నిటిని పోగొట్టును. రుద్ది 1-కి 2 అణాలు. డెజ్ 1-కి రూ 1-4-0.
టి. ఎన్. స్వామినాథశాస్త్రి,
2 ఎ. ఆలంకాతా విక్రేపిణి, తిరుగి శ్రీశైల, మద్రాసు

రోజుకు రూ 3 లను

అనాధనము లేకనే మీరు తీరికయిప్పు కొడు మీ గృహములందు 6 లేక 8 గంటలకాలము పనిచేసిన సంపాదించును.
గా 2 మీ విరాళము పంపిమునందు మా

దర్బార్ ఆటో నిట్టరును

ఉపయోగించి లాభమును పొందుడు.
మీరు సొమ్మును పెట్టుబడి పెట్టిన తితిమి తను లన్నియు మేమే నేర్పెదము.

దీనిని ఉపయోగించి వా కొకరు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు.
గవ్వపేట్ ఆరు 1,
కలకత్తా.
నేను మీ కద్దరికి దర్బార్ నిట్టరును తెప్పించి 2 ను సేపైతి. వా గృహస్థునిగా ఉన్నాను నేర వర్తమాని కొఱాకు 9 జరిమానా మేటొక్కరు తయారు చేయులను. నేను మేమీను తెప్పించుకొనినందును వి. క. ఉ. వో. సి. ఉ. దేదను. చాలా లెజాను, గోపాల్ గండ్
గవ్వపేట్ ఆరు 1,
కలకత్తా.
అయ్యో, “రోజుకు రు 3 లను గడంపు” మగ్గుతాను తెలుపు మీ ప్రాస్పెక్టును సంపుడు. కపాలభిన్నుల నిమిత్తమై యందు వెంబడి 1 అణా ప్రాప్తము పంపి యున్నాను.
పూర్తిచేత
పూర్తి నివాసము

వెండికి బంగారు
బహుమానము
లాటరీ లేకున్న-అవృష్టమనకు మార్గము గోరు
మోసములేదు
ఏదైన రాకపోవులలేదు
వగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది
ఒక రూపాయను ఖచ్చితముగా 82 ఆకలినిగనా మార్గమున కొనుడు. బలహీనము, అత్యధుడు, మంచు కారీ సంబంధమైన వ్యాధులన్ని మో పటానుచులై పోవుట. దానిని ఉపయోగించవలెను “రామయ్యకొంకు” బంగారుము “డి” సమానులని తెలుపుచున్నాడు.
పూర్తి విశ్వాసము ప్రాయము
ఆతంక నిగహ ఔషధశాల,
26 బ్రాడ్వే మద్రాసు.